



Nynäshamns  
kommun



# Översiktsplan för Nynäshamns kommun

Samrådsredogörelse maj 2024

## Innehåll

Inledning .....	1
Samrådsredogörelse – vad är det? .....	1
Hur har samrådet gått till? .....	1
Remissutskick, annonsering och information .....	1
Webbformulär – ett sätt att lämna synpunkter .....	1
Samrådsmöten .....	1
Vilka har lämnat synpunkter? .....	2
Statliga och regionala instanser.....	2
Kommuner .....	2
Politiska partier .....	2
Föreningar och övriga .....	2
Privatpersoner .....	2
Förändringar av översiktsplanen efter samrådet.....	3
Synpunkter på samrådsförslaget .....	4
Samrådsyttrande Länsstyrelsen .....	4
Länsstyrelsens uppdrag .....	4
Övergripande synpunkter .....	4
Länsstyrelsens synpunkter på statliga och mellankommunala intressen .....	6
Allmänna intressen enligt 2 kap. PBL .....	16
Övrigt.....	23
Synpunkter från övriga .....	24
Omvärld och trender.....	24
Översiktsplanens mål och strategier .....	24
Orterna, landsbygden och skärgården .....	26
Nynäshamn.....	27
Ösmo .....	29
Sunnerby och Spångbro .....	30
Segersäng.....	30
Landfjärden .....	31
De mindre orterna .....	32
Landsbygd och skärgård.....	33
Befolkningsutveckling och bostadsförsörjning.....	34
Transporter och hållbart resande .....	35
Näringsliv .....	38
Grön- och blåstruktur .....	39
Social hållbarhet.....	43
Bebyggelse och kulturmiljö.....	44
Klimatpåverkan och klimatanpassning .....	44
Teknisk försörjning .....	45
Riksintressen .....	47
Övrigt.....	47
Kartor .....	49
Samrådet och processen .....	50

## Inledning

### Samrådsredogörelse – vad är det?

Enligt kap 3. 11 § i plan och bygglagen ska resultatet i samrådet redovisas i en samrådsredogörelse. Redogörelsen ska innehålla en sammanställning av de synpunkter som har kommit in under samrådet samt en redovisning av kommunens ställningstaganden och förslag med anledning av synpunkterna. Samrådsredogörelsen ger viktig insyn i hur kommunen har resonerat och visar på vilka som har eller inte har fått sina synpunkter tillgodosedda.

### Hur har samrådet gått till?

Översiktsplaneförslaget var på samråd under tiden 24 juni till och med 31 oktober 2022. Några remissinstanser, bland annat Länsstyrelsen och Region Stockholm, fick efter begäran förlängd svarstid. Under denna tid har planförslaget funnits tillgängligt digitalt och förslaget har varit möjligt att skriva ut i en PDF-version. Det har även funnits en tryckt version att hämta på kommunen. Planförslaget ställdes ut på kommunens tre bibliotek i Nynäshamn, Ösmo samt Sunnerby.

### Remissutskick, annonsering och information

Förslaget till översiktsplan har skickats ut på remiss till flera remissinstanser så som myndigheter och grannkommuner. För att sprida information om möjligheten att tycka till och delta i samrådsmöten har annonsering skett i lokaltidningen Nynäshamns Posten och information om samrådet har skett via sociala medier och på kommunens hemsida. Det fanns en fast webbsida med information om samrådet såsom samrådsmöten, planförslaget i digital form samt ett antal förklarande filmer.

### Webbformulär – ett sätt att lämna synpunkter

För att underlätta för allmänheten att lämna synpunkter har det varit möjligt att lämna synpunkter och kommentarer på olika sätt, bland annat direkt i ett webbformulär på kommunens hemsida.

### Samrådsmöten

Totalt hölls fem samrådsmöten, varav ett hölls i digital form, tisdag 20 september 2022. De fysiska samrådsmötena var:

- Onsdag 7 september 2022 i Stora vika, Horisontens lokaler
- Torsdag 8 september 2022 i Sorunda bygdegård
- Måndag 12 september i Nynäshamn, Folkets hus
- Torsdag 15 september i Ösmo, Moasalen

## Vilka har lämnat synpunkter?

Under samrådet har totalt 42 yttranden kommit in från privatpersoner, organisationer, företag och myndigheter. Dessa har lämnat synpunkter via vanlig post, e-post och webbformulär.

### Statliga och regionala instanser

Länsstyrelsen i Stockholms län (samordnat yttrande inkl. nedan sju remissinstanser)

- Luftfartsverket
- Post- och telestyrelsen
- Sjöfartsverket
- Statens geologiska institut
- Skogsstyrelsen
- Svenska kraftnät
- Trafikverket

Region Stockholm

### Kommuner

Haninge kommun

### Politiska partier

Miljöpartiet

Pensionärspartiet

Socialdemokraterna

Sorundanet Nynäshamns kommunparti

SSU Nynäshamn

### Föreningar och övriga

Aktionsgruppen för gång- och cykelväg längs väg 225

Arbetsgruppen vindkraft på Yxlö

Företagarna Stockholm – Mälardalen

Lantbrukarnas Riksförbund (LRF) Nynäshamns kommungrupp

Naturskyddsföreningen

Natviks samfällighet

SRV återvinning AB

Stockholms hamnar AB

Ösmo föreningsråd

Stora Vika Fastigheter AB

### Privatpersoner

25 yttranden från privatpersoner.

## Förändringar av översiktsplanen efter samrådet

### Större förändringar

Ett antal större förändringar har gjorts av planförslaget, framför allt utifrån att de inte var färdigbehandlade till samrådsversionen samt utifrån omvärldsförändringar. Planförslaget har också reviderats i flera avseenden med fokus att öka tydligheten och för att göra översiktsplanen mer lättillgänglig. De övergripande dragen är kvar, även om texter har formulerats om och kartor har tillkommit.

Gällande del 1 har Nynäshamns roll i regionen, de mellankommunala frågorna samt omvärld och trender förtydligats. Den övergripande målbilden, mål och strategier har formulerats om för en ökad tydlighet och för att möta upp till de omvärldsförändringar som skett under perioden.

Den övergripande målbilden är följande:

”Nynäshamn är en del av den växande Stockholmsregionen och ska genom sin attraktivitet locka invånare, företagare och besökare. Kommunen ska växa och utvecklas hållbart i en takt som kommunen maktar med utifrån ett ekonomiskt, socialt och miljömässigt perspektiv. De värden och möjligheter som tillväxten skapar ska nyttjas för att utveckla hela kommunen – orter, landsbygd och skärgård - samtidigt som viktiga natur-, vatten- och kulturvärden bevaras och säkras för framtiden.

Orterna, landsbygden och skärgården ska leva och utvecklas utifrån sina förutsättningar och tillsammans länkas ihop till en sammanhållen kommun med en stark identitet. Nynäshamn ska vara en attraktiv kommun att leva och bo i som kombinerar småstad, landsbygd och skärgård med närhet till storstad. Här ska finnas trivsamma, trygga och hälsosamma livsmiljöer och goda förutsättningar att få vardagslivet att fungera. Nynäshamn ska vara en klimatsmart och robust kommun, med starka ekosystem som, tar ansvar för framtida generationer.”

Målbilden konkretiseras i fyra målområden med tillhörande utvecklingsstrategier: ”En växande hållbar kommun”, ”En kommun – Levande och sammanhållen”, ” Goda livsmiljöer med människan i centrum” och ”Klimatsmart och robust kommun med starka ekosystem”.

De större förändringarna i planeringsunderlaget i del 2 avser komplettering och förtydliganden. Det som i samrådsförslaget benämndes som Riktlinjer har bearbetats om för att tydliggöra vad kommunen ska göra för att tillgodose allmänna intressen, riksintressen och andra värden. Dessa förhållningssätt benämns nu istället med Så här gör vi. Beredskapsfrågor, såsom jordbruksmark för livsmedelsproduktion och beredskap i händelse av krig och kris, har tillkommit. Dessa återfinns i ett helt nytt kapitel Risker, hälsa och säkerhet, där också texter om buller, luft och förorenad mark har tillkommit. Vidare har kapitlet Blå- och grönstruktur utökats där identifiering och redogörelse för tysta områden, stora opåverkade områden och ekologiskt särskilt känsla områden (ESKO) gjorts. Planeringsunderlag kring parker, närnatur och friluftsliv har tillkommit. Samtliga riksintressen har preciserats. Likaså har kapitlet Arkitektur och kulturmiljö kompletterats.

### Många mindre förändringar

Utöver de ovan beskrivna större förändringarna har ett stort antal mindre justeringar gjorts. Texter och kartor har setts över i sin helhet och strukturen har bearbetats för att lättare tydliggöra kommuns tänkta utveckling.

## Synpunkter på samrådsförslaget

Samrådsyttrandet från Länsstyrelsen delges i sin helhet samt bemöts med kommentarer direkt efter varje ämne utifrån Länsstyrelsens yttrande. Yttranden från Luftfartsverket, Post- och telestyrelsen, Sjöfartsverket, Skogsstyrelsen, Statens geotekniska institut, svenska kraftnät och Trafikverket bemöts utifrån yttrandet från Länsstyrelsen.

Samrådsyttrandena från övriga sammanfattas och synpunkterna sorteras utifrån samrådsförslagets struktur. Kommunens kommentarer och ställningstaganden bemöts efter varje ämne i översiktsplanen. Samtliga yttranden går att läsa i sin helhet, inklusive bifogade bilder och kartor, i en separat bilaga.

## Samrådsyttrande Länsstyrelsen

Länsstyrelsen lämnade ett underlag till kommunens planeringsstrategi i maj 2021.

### Länsstyrelsens uppdrag

Det är främst under samrådsskedet som länsstyrelsen särskilt ska ta tillvara och samordna statens intressen, tillhandahålla underlag för kommunens bedömningar och ge råd i fråga om allmänna intressen enligt 2 kap. PBL. Länsstyrelsen ska vidare särskilt verka för att riksintressen enligt miljöbalken, MB, tillgodoses, att miljökvalitetsnormer enligt MB följs, att mellankommunala frågor samordnas på ett lämpligt sätt och att bebyggelse inte blir olämplig med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

I rollen att samordna statens intressen har Länsstyrelsen inhämtat synpunkter på förslaget till översiktsplan från Luftfartsverket, Post- och telestyrelsen, Skogsstyrelsen, Statens geotekniska institut, Svenska kraftnät, Sjöfartsverket och Trafikverket. Inkomna yttranden bifogas. Länsstyrelsen har också tagit del av Region Stockholms yttrande.

Samrådsyttrandet är uppdelat i följande delar:

- Övergripande synpunkter
- Synpunkter på statliga och mellankommunala intressen
- Länsstyrelsens råd angående allmänna intressen
- Övrigt

### Övergripande synpunkter

Planförslaget är väl genomarbetat med ett pedagogiskt upplägg. Beskrivningen av och planeringsinriktningen för den föreslagna bebyggelseutvecklingen och allmänna intressen kommer i huvudsak att utgöra ett bra stöd för efterföljande planering.

Förslaget ligger i huvudsak i linje med RUF 2050 avseende bebyggelsestruktur, grönstruktur och transportsystem men vissa avvikelser har gjorts. Kommunen behöver tydligare motivera anledningen till detta.

I översiktsplanen skulle det mellankommunala och regionala perspektivet med fördel kunna lyftas fram bättre. Förslaget till översiktsplan tar utgångspunkt i den regionala utvecklingsplanen RUF 2050, men Nynäshamns roll som en del i Stockholmsregionen skulle kunna beskrivas tydligare.

Länsstyrelsen anser att planen behöver förtydligas framför allt gällande riksintressen men även när det gäller frågor kopplade till människors hälsa och säkerhet. Länsstyrelsen önskar att det i översiktsplanen tydligare ska framgå hur kommunen ställer sig till exploatering och byggande på jordbruksmark. Energiförsörjning nämns som en utmaning, men detta behöver utvecklas och kopplas till utveckling inom bebyggelse, näringsliv och transporter och också kopplat till klimatpåverkan. Det är positivt att kommunen tagit upp havsplaneringen i sin översiktsplan men även denna kan med fördel få ett större utrymme.

I översiktsplanen beskrivs bland annat kommunens allmänna intressen. Förslaget bör dock kompletteras med en beskrivning av de förhållningssätt som ska råda vid potentiella målkonflikter mellan de allmänna intressena, som stöd i kommunens avvägningar och planering.

Översiktsplanen bör också kompletteras med en tydlig mark- och vattenanvändningskarta med beskrivning av kommunens intentioner till framtida mark- och vattenanvändning.

### **Kommunens bemötande, övergripande**

Utifrån de förändringar av planförslaget som har gjorts mellan samråd och granskning bedömer Nynäshamns kommun att Länsstyrelsens yttrande har beaktats och därmed att de synpunkter som rör Länsstyrelsens ingripandegrunder har tillgodosetts.

### **Kommunens bemötande**

Utvecklingsstrategierna planförslaget överensstämmer i stort med regionens planering. Den kommunala planeringen har dock en högre detaljeringsgrad och ett lokalt perspektiv. Gällande avvikelser från RUFSS 2050 har förtydliganden om dessa gjorts i del 1 samt motiveras bland annat genom de kommunspecifika förutsättningar för orterna som finns redan i befintlig bebyggelsestruktur. Då RUFSS är under pågående revidering har kommunen pågående dialog med Region Stockholm för att så långt som möjligt inarbeta de förändringar som föreslås både i RUFSS och i kommunens översiktsplan.

Översiktsplanen har kompletterats i del 1 med mellankommunala frågor, samarbeten samt Nynäshamns kommuns roll i regionen.

Nytt kapitel Risker, hälsa och säkerhet har tillkommit i del 2 som innehåller avsnitt Farligt gods, Buller, Förorenad mark, Miljöfarliga och farliga verksamheter, Livsmedelsproduktion och beredskap inklusive jordbruksmark, Energiproduktion, riskobjekt och annan beredskap samt Riksintresse för totalförsvaret.

Markanvändningskartan, strategikartan, ortskartorna i del 1 samt kartan i del 2 tillhörande kapitlet Risker, hälsa och säkerhet innehåller nu jordbruksmark.

Översiktsplanen har kompletterats gällande havsplanering både i text och karta i del 2.

Ortskartor har tagits fram tillhörande Ortsbeskrivningarna där både utveckling och risker samt värden såsom riksintressen framgår samlat. I Så här gör vi i del 2 beskrivs också de målkonflikter som kan uppkomma samt förhållningssätt för att minimera oklarheter vilket allmänt intresse som ges företräde.

En ny markanvändningskarta har tagits fram med tillhörande begreppsförklaring som innefattar hela kommunen geografiska mark- och vattenyta. Likaså har en strategikarta tagits fram som i bild illustrerar strategiernas huvuddrag.

### Länsstyrelsens synpunkter på statliga och mellankommunala intressen

Synpunkterna i detta avsnitt kopplar till de frågor som Länsstyrelsen även har att bevaka i granskningskedet enligt 3 kap. 16 § PBL.

#### **Riksintressen**

##### ***Riksintressen enligt 3 kap 2 § MB och 3 kap. 3 § MB***

Redovisning av hur riksintressen enligt 3 kap. 2 § MB och 3 kap. 3 MB tillgodoses i planen saknas. Dessa riksintressen behöver identifieras inom ramen för översiktsplaneringen.

#### **Kommunens bemötande**

Stora opåverkade områden samt ekologiskt känsliga områden har identifierats i enlighet med MB 3 kap §2 och 3 kap. 3 MB. I Blå- och grönstrukturkapitlet i del 2 beskrivs dessa samt hur kommunen förhåller sig till dem under Så här gör vi.

##### ***Riksintresse för friluftsliv enligt 3 kap. 6 § MB***

Länsstyrelsen ser positivt på att tillgängligheten till grönstrukturen avses förbättras. Det är viktigt att översiktsplanen tar ett helhetsgrepp kring tillgänglighet för alla samt olika typer av tillgänglighet. Det är också positivt att kommunen vill hålla samman områden inom stora samlade rekreations-, natur- och kulturvärden så att de inte fragmenteras samt att kommunen vill säkerställa tillgänglighet till stränder.

Det anges att riksintresse för det rörliga friluftslivet inte förväntas beröras av översiktsplanen. Samtidigt anges att strandskyddet kan påverkas negativt av förslaget. Påverkan på strandskyddet riskerar att påverka den allemansrättsliga tillgången till strandområden vilka omfattas av riksintresset för rörligt friluftsliv. Bedömningen avseende påverkan på riksintresse för rörligt friluftsliv behöver därför ses över.

#### **Kommunens bemötande**

I del 2 Blå- och grönstrukturkapitlet har nytt avsnitt om friluftsliv tillkommit. Avsnittet om riksintresse för rörligt friluftsliv har också utökats med bedömning.

Se kommunens bemötande gällande strandskydd längre ner i samrådsredogörelsen under Riksintresse för naturvärden enligt 3 kap. 6 § miljöbalken samt under Strandskydd.

##### ***Riksintresse för kulturmiljövården enligt 3 kap. 6 § MB***

I Nynäshamns kommun finns fem utpekade områden av riksintresse för kulturmiljövården enligt 3 kap. 6 § MB. I översiktsplanen hänvisas felaktigt till området kring Hammersta gård som riksintresse. Vid en tidigare översyn av kommunens riksintressen beslutades att Hammersta inte längre uppfyller kriterierna för ett riksintresse. Området har dock lokala kulturvärden som fortsatt behöver beaktas i planeringen. Översiktsplanen innehåller information om revidering av riksintressen med hänvisning till det arbete Länsstyrelsen i Stockholm utfört. Delar av denna text behöver ses över och redigeras. Det är Länsstyrelsen i Stockholms län som genomfört ett revideringsarbete av länets riksintresseområden för kulturmiljövården, men däremot inte landets. Vidare står det i översiktsplanen att ändringar har utförts och att i stället för att ange geografiska områden som tidigare så är den nya indelningen i stället uppdelad i olika temagrupper. Detta är något missvisande. Det är visserligen korrekt att Länsstyrelsen har samlat områdena utifrån tema men



detta innebär inte att de geografiska områdena inte kvarstår. Aktuella beslut om riksintressen hittar ni här: [Riksintressebeskrivningar | Riksantikvarieämbetet \(raa.se\)](https://www.raa.se/riksintressebeskrivningar)

I översiktsplanen finns en generell beskrivning av orter som ska utvecklas inom kommunen. Samtliga orter ligger inom eller i närheten av områden utpekade som riksintresse för kulturmiljövården. För Stora Vika finns visserligen riktlinjer för utveckling som delvis tagit hänsyn till riksintresset Karta - Oaxen - Stora Vika [AB 9] men dessa beaktar inte samtliga av de uttryck som ligger till grund för riksintresset. Dessa riktlinjer behöver därför kompletteras för att innefatta samtliga uttryck som ligger till grund för riksintresset. För övriga riksintressen såsom Ösmo, Sunnerby, Spångbro och Grödbby saknas riktlinjer och förhållningssätt för hur berörda riksintressen ska tillgodoses. Översiktsplanen behöver kompletteras med dessa.

### **Kommunens bemötande**

I del 2 i kapitlet Arkitektur och kulturmiljö har riksintresset för kulturmiljövården kompletterats och reviderats samt med nya och omarbetade riktlinjer i Så här gör vi. I övrigt har planeringsunderlaget och planeringsförutsättningarna förtydligats och i del 1 har Ortsbeskrivningarna reviderats gällande kulturmiljö och arkitektur.

### ***Riksintresse för naturvården enligt 3 kap. 6 § miljöbalken***

Översiktsplanen innehåller bra riktlinjer för grönstruktur och naturvärden. Det är positivt att flera olika skyddsvärda områden som inte ännu är formellt skyddade har pekats ut för att skyddas, och att riktlinjer för att ta hänsyn till dessa områden har tagits fram.

I miljökonsekvensbeskrivningen nämns att det aktuella planförslaget riskerar att påverka strandskyddade områden, vattenskyddsområden samt riksintresse för naturvård negativt. Kommunen bör förtydliga vad dessa konsekvenser innebär. Områden av riksintresse ska bevaras och skyddas mot åtgärder som påtagligt kan komma att skada naturmiljön. Behovet av grönområden i tätorter och i närheten av tätorter ska särskilt beaktas.

### **Kommunens bemötande**

Kommunen har gjort en översyn och prioritering av vilka naturområden som under planperioden föreslås få ett formellt skydd. Övriga området finns kvar som utpekade utrednings- eller bevakningsområden. Detta ger en tydlighet kring vilka områden som under planperioden har ett behov av att skyddas och ligger i linje med tidigare syfte om att tydliggöra skyddsvärda områden.

Det stycket som hänvisas till i miljökonsekvensbeskrivningen (MKB) (s. 21) beskriver konsekvenser av nollalternativet. Det stycket är i sin tur felaktigt kopierat från MKB för den nuvarande översiktsplanen (ÖP 2012). Där nämns att vattenskyddsområdet mellan Nynäshamn och Ösmo riskerar att påverkas på grund av utvecklingen som föreslås mellan orterna i ÖP 2012 i Lidatorp, Björsta och Källberga. I planförslaget beskrivs dock tydligare en restriktiv hållning till exploatering inom vattenskyddsområdena.

Texten kring att planförslaget kan påverka strandskyddade områden negativt är felaktigt i miljökonsekvensbeskrivningen tillhörande samrådsförslaget och härstammar från en handling tillhörande översiktsplan 2012. Den reviderade MKBn hänvisar till planförslagets intentioner om att stärka strandskyddet avseende tillgängligheten men menar att syftet om att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet skulle kunna motverkas. Den samlade bedömningen enligt MKBn för planens påverkan på vattenmiljö blir dock en positiv

konsekvens genom minskad övergödning och skyddade strandområden under förutsättning att föreslagna åtgärder genomförs.

Kommunen kan inte återfinna texter som anger att samrådsförslaget skulle påverka riksintresseområden för naturvården negativt. I aktuellt granskningsförslag har texter om arbetets och planerad utveckling bedöms inte påverka riksintresseområden för naturvården negativt.

### ***Riksintresse för kommunikationer enligt 3 kap. 8 § MB***

#### **Väg**

De riksintresseanspråk som en myndighet gör ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningen. Kommunen bör därför komplettera planförslaget så att det framgår att vid planering och lovgivning i närheten av Trafikverkets riksintresseanspråk behöver dialog föras i tidigt skede mellan kommunen och Trafikverket för att säkerställa att Trafikverkets riksintresse värnas. Se vidare Trafikverkets yttrande som i sin helhet bifogas här.

Kommunen kan med fördel redovisa riksintressenas markanspråk och påverkansområde i en karta för att förtydliga vilka mark- och vattenområden som berörs.

#### **Luftfart**

I översiktsplanen saknas information om flyghinder för den civila luftfarten, endast Försvarets regler nämns. Vad som gäller avseende civil luftfart bör framgå i översiktsplanen. Se Luftfartsverkets yttrande som bifogas i sin helhet.

### **Kommunens bemötande**

Riksintressenas geografiska lokalisering har kompletterats i karta i kapitel Transporter och hållbart resande. Översiktsplanens övergripande nivå gör att detaljeringsgraden med påverkansområden inte karterats. Tidig dialog bör istället alltid hållas med Trafikverket vid efterföljande detaljplanering och lovgivning i närheten av riksintressena.

Översiktsplanen har kompletterats i del 2 gällande samrådsparter samt civil luftfart.

### ***Riksintresse för kust- och skärgård enligt 4 kap. 1–2 samt 4 §§ MB***

Kommunen behöver komplettera översiktsplanen med en precisering och identifiering av de samlade natur- och kulturvärdena med särskild hänsyn till friluftsliv och rekreation som ska tillgodoses i den kommunala planeringen. En komplettering behöver även göras med förhållningssätt och riktlinjer avseende detta.

### **Kommunens bemötande**

Riksintressets värden har identifierats och preciserats genom tydligare beskrivningar av området och dess värden i del 2. Vidare beskrivs hur kommunen tillgodoser riksintresset, exempelvis genom identifiering av stora opåverkade områden. Nya avsnitt om friluftsliv samt parker och närnatur ger ytterligare riktlinjer och förhållningssätt kopplade till riksintresset.

### ***Riksintresse enligt 3 och 4 kap. MB***

I översiktsplanen behöver en markanvändningskarta tillföras. Detta för att illustrera hur utvecklingsområden och åtgärder kan påverka riksintressen enligt 3 kap. och 4 kap. MB. En beskrivning av potentiella målkonflikter behöver också göras mellan olika riksintressen samt förhållningssätt och riktlinjer för eventuella avvägningar. Områden av riksintresse ska skyddas mot

att påtaglig skada uppstår. Vid avvägningar mellan 3 kap. och 4 kap. MB väger de värden och uttryck som ligger till grund för 4 kap. tyngre. Mot bakgrund av ovan framgår det inte av översiktsplanen hur kommunen anser att riksintressena ska tillgodoses.

### **Kommunens bemötande**

Ortskartor har tagits fram tillhörande Ortsbeskrivningarna där både utveckling och risker samt värden såsom riksintressen framgår samlat. Vidare beskrivs påverkan på riksintressena samt hur de tillgodoses i text under respektive riksintresse i del 2. I del 2 beskrivs också de målkonflikter som kan uppkomma samt förhållningssätt för att minimera oklarheter vilket allmänt intresse som ges företräde.

### ***Mellankommunala frågor utifrån RUFSS 2050; Planerad utveckling och markanvändning***

Det mellankommunala och regionala perspektivet kan lyftas fram bättre i översiktsplanen. Förslaget till översiktsplan tar utgångspunkt i den regionala utvecklingsplanen RUFSS 2050, men Nynäshamn som en del i Stockholmsregionen skulle kunna beskrivas tydligare. En av översiktsplanens utvecklingsstrategier är Bärkraftig ortstruktur. Denna utgår även ifrån utvecklingsstrategin i RUFSS 2050. I översiktsplanen är denna justerad med hänsyn till lokala förutsättningar. Förslag till justeringar behöver motiveras tydligare i översiktsplanen.

### **Kommunens bemötande**

Översiktsplanen har kompletterats och förtydligats i del 1 med mellankommunala frågor, samarbeten samt Nynäshamns kommuns roll i regionen.

Utvecklingsstrategierna i planförslaget överensstämmer i stort med regionens planering. Den kommunala planeringen har dock en högre detaljeringsgrad och ett lokalt perspektiv. Gällande avvikelser från RUFSS 2050 har förtydliganden om dessa gjorts i del 1 samt motiveras bland annat genom de kommunspecifika förutsättningar för orterna som finns i redan befintlig bebyggelsestruktur. Då RUFSS är under pågående revidering har kommunen pågående dialog med Region Stockholm för att så långt som möjligt inarbeta de förändringar som föreslås både i RUFSS och i kommunens översiktsplan.

### **Strandskydd**

Kommunen har på en generell nivå beskrivit exempelvis strandskyddets syften samt att särskilda skäl krävs för genomförande av dispenspliktiga åtgärder. I miljökonsekvensbeskrivningen anges att planförslaget riskerar att påverka strandskyddade områden negativt.

Kommunen behöver göra ett ställningstagande till utvecklingen av strandnära områden med hänsyn till strandskyddet. Det är önskvärt att kommunen identifierar särskilt känsliga områden utifrån strandskyddets syften inom kommunen.

Utgångspunkten i strandskyddsbestämmelserna är att bebyggelse är förbjuden inom strandskyddat område. Att stränderna är obebyggda gör att de är tillgängliga för allmänheten i och med allemansrätten. Om bebyggelse redan är befintlig inom strandskyddsområden så ska utgångspunkten vara att ytterligare bebyggelse inte ska tillkomma. Om kommunen ändå vill upphäva strandskyddet för olika områden inom förslag till detaljplan, behöver kommunen motivera med stöd av vilka särskilda skäl strandskyddet avses upphävas. Kommunen behöver även göra en avvägning mellan det allmänna och det enskilda intresset och bland annat ska behovet av att exploatera inom strandskyddat område motiveras.

Stigande havsnivåer gör också att strandskyddet behöver värnas. Här kan översiktsplanen med fördel hänvisa till Sveriges nationella strategi för klimatanpassning (Prop. 2017/18:163), inklusive dess tio vägledande principer.

### **Kommunens bemötande**

Texten kring att planförslaget kan påverka strandskyddade områden negativt är felaktigt i miljökonsekvensbeskrivningen tillhörande samrådsförslaget och härstammar från en handling tillhörande översiktsplan 2012. Den reviderade MKBn hänvisar till planförslagets intentioner om att stärka strandskyddet avseende tillgängligheten men menar att syftet om att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet skulle kunna motverkas. Den samlade bedömningen enligt MKBn för planens påverkan på vattenmiljö blir dock en positiv konsekvens genom minskad övergödning och skyddade strandområden under förutsättning att föreslagna åtgärder genomförs.

Översiktsplanen har nu förtydligats gällande strandskyddet och kompletterats med riktlinjer genom Så här gör vi, kopplat till ökad tillgänglighet till strandskyddade områden, samt att strandskyddet i första hand ska bevaras inom allmän platsmark vid detaljplanering.

Texten om strandskydd har reviderats och tar tydligare ställning samt anger de särskilda skäl som gäller enligt lagstiftningen för att dispens från strandskyddet ska kunna ges. Viss kompletteringsbebyggelse och mindre utveckling i utpekade orter kan bli aktuellt inom strandskyddat område. Detta gäller främst där det motiveras av strategiska bebyggelselägen för att möjliggöra fortsatt drift inom de areella näringarna eller för hållbara samhällen. I detaljplaneringen och bygglovsärenden görs då en prövning utifrån strandskyddslagen/miljöbalken.

I ortskartorna framgår nu tydligt utpekade utvecklingsområden och strandskyddsområdena i samma karta. Där har hänsyn tagits till det utvidgade strandskyddet och ingen ny utveckling föreslås där.

Kommunen har efter samrådsförslaget identifierat ekologiskt känsliga områden (ESKO) där känsliga strandmiljöer ingår och som delvis preciserar områden som har högre känslighet gällande djur- och växtlivet. I övrigt har inte särskilt känsliga områden utifrån strandskyddets syften pekats ut.

Vad gäller stigande havsnivåer har en läs mer-hänvisning till Sveriges nationella strategi för klimatanpassning (Prop. 2017/18:163) lagts till samt att hänsyn ska tas till kommande havsnivåer. Kommunen har förtydligat att all bebyggelse ska planeras utifrån Länsstyrelsens rekommendationer om lägsta grundläggningsnivå.

### **Miljö kvalitetsnormer för vatten (MKN)**

Det är fördelaktigt att kommunen har en yt- och grundvattenplan. Slutsatserna i denna behöver dock implementeras i översiktsplanen.

För att översiktsplanen ska kunna utgöra en bra vägledning för fortsatt bebyggelseutveckling behöver kommunen redogöra för vilka åtgärder som är nödvändiga för att MKN ska kunna följas och hur planläggningen bidrar till att upprätthålla de förutsättningar som utredningar visat behov av. Även områden där det kan förekomma relevanta kumulativa effekter eller målkonflikter behöver belysas i förhållande till planläggningen.

Vattenförekomsterna, deras status och MKN utgör planeringsförutsättningar som behöver framgå i översiktsplanen för att underlätta för kommande planering i kommunen. För att underlätta förståelsen och läsbarheten bör kommunen i översiktsplanen visa en karta och en tabell över vilka vattenförekomster som berörs av planerad utveckling i kommunen, deras status och MKN.

I miljökonsekvensbeskrivningen anges att en ny stadsdel ska möjliggöras inom hela hamnområdet, men det framgår inte av översiktsplanen. Kommunen bör se över detta och, om det är nödvändigt, redovisa vilken påverkan det har på möjligheten att följa MKN i berörd vattenförekomst.

### **Kommunens bemötande**

Utifrån den reviderade miljökonsekvensbeskrivningen framgår att nollalternativet har ett tematiskt tillägg som utgörs av en yt- och grundvattenplan. Denna kommer att vara tematiskt tillägg även till denna översiktsplan. Där finns åtgärder som kommunen har bedömt krävs för att kommunens vatten ska uppnå god status. Åtgärderna berör övergödning, miljögifter, fysiska förändringar, klimatförändringar, försurning, främmande arter, skydd av dricksvatten, fiske, skadliga ämnen i grundvatten och övriga miljöproblem. En separat handlingsplan för åtgärderna har tagits fram. Detta pågående åtgärdsarbete gör att bedömningen av MKN för vatten blir positiva konsekvenser jämfört med nollalternativet. Den samlade bedömning för planens påverkan på vattenmiljö är att det inte bedöms uppkomma någon negativ effekt på aspekten jämfört med nollalternativet. Därmed blir det en positiv konsekvens under förutsättning att föreslagna åtgärder genomförs och att arbetet med kommunens yt- och grundvattenplan fortgår. Föreslagna åtgärder resulterar i minskad övergödning av vatten och skyddade strandområden.

Blåstrukturavsnittet i del 2 har utvecklats med ytterligare beskrivningar, tabell över de miljö kvalitetsnormer som berör orterna, möjliga kumulativa effekter samt riktlinjer från Yt- och grundvattenplanen. Vattenförekomsterna har också tydliggjorts i karta.

Nynäshamns stads hamnområde är utpekat som ett utvecklingsområde. Syftet är att tillgängliggöra vattenområdet och förtäta där det är möjligt. En kommande planprövning kommer att behöva bedöma konsekvenserna noggrannare. Vid detaljplaneläggning kan ytor behöva säkerställas för fördröjning, rening eller möjlig översvämning.

### **Hälsa och säkerhet**

#### ***Buller***

Kommunens ambition är att den huvudsakliga bostadsutbyggnaden föreslås ske i anslutning till trafikleder såsom väg 73 och väg 225 samt Nynäsbanan, där utmaningar kopplat till buller, stömljud och vibrationer ofta förekommer. Kommunen anger att trafikens negativa effekter på omgivningen i form av risker, buller, utsläpp och barriärer ska minska på sikt.

Översiktsplanen behöver utvecklas med hur kommunen avser att säkerställa en god boendemiljö i de områden som utsätts för höga trafikbullernivåer. Detta gäller främst i utvecklingsområdena, men kommunen kan med fördel även förtydliga hur detta ska hanteras vid bygglovsärenden utanför planlagda områden. Av översiktsplanen bör det framgå var problemen är som störst och kommunens strategier för att hantera detta. Det är särskilt viktigt att uppmärksamma områden med bullerstörningar från flera olika källor, så som till exempel Segersäng och Ösmo med väg- och järnvägstrafik, eller Nynäshamn med större verksamhetsområden och trafikbuller. Planförslaget bör innehålla rekommendationer om hur ny bebyggelse inom bullerstörda områden kan placeras och utformas för att skapa goda boendemiljöer.

Hänsyn till verksamhetsbuller är en viktig fråga i flera delar av kommunen där utredningsområden och utvecklingsområden för verksamheter utpekade i översiktsplanen. Länsstyrelsen anser att översiktsplanen med fördel kan kompletteras med ett tydligare resonemang om strategier för att hantera verksamhetsbuller kopplat till tänkt bebyggelseutveckling.

Länsstyrelsen ser positivt på att kommunen pekat ut tysta områden i kommunen och att kommunen har en strategi för att bevara och utveckla dessa.

### **Kommunens bemötande**

Den reviderade miljökonsekvensbeskrivningen tar upp att det finns risker för ökat buller i samband med utbyggnad av väg, järnväg och verksamhetsområden. Planförslaget bedöms dock innebära positiva effekter för att minska utsatthet för buller, genom att samla sådant som ger upphov till buller. Vidare beskriver planförslaget i högre utsträckning än nollalternativet hur variationen av grönområden avses att stärkas för att göra dessa attraktiva för en större variation av människor. Därmed bedöms planförslaget innebära små negativa konsekvenser.

Översiktsplanen har kompletterats i del 2 med nytt kapitel Risker, hälsa och säkerhet där avsnitt gällande Buller har tillkommit liksom förhållningssätt för att verka för god ljudmiljö finns under Så här gör vi i samma kapitel. I översiktsplanen under kapitel Blå- och grönstruktur finns också närmare beskrivet om identifierade och utpekade tysta områden i kommunen.

### ***Förorenad mark***

Översiktsplanen behöver kompletteras med vilken kännedom kommunen har om förorenade områden i kommunen. Det behöver framgå vilka områden som särskilt ska beaktas/åtgärdas/undersökas, samt om det finns förorenade områden i kommunen som inte är lämpliga att bebygga ur ett hälsoperspektiv. Det behöver även framgå om det finns förorenade områden som kan påverkas negativt av ett förändrat klimat. Av översiktsplanen behöver det också framgå hur hänsyn ska tas till att barn är känsligare för föroreningsexponering än vuxna.

Kommunen har inte redovisat någon övergripande strategi gällande förorenade områden. Översiktsplanen anger inte vilket förhållningssätt kommunen har till förorenade områden i arbetet med detaljplanering och lovgivning. Översiktsplanen behöver beskriva hur kommunen arbetar för att förorenade områden hanteras så tidigt som möjligt i detaljplanprocessen.

Vid exploatering och/eller förändrad markanvändning kan föroreningar i till exempel mark, vatten, sediment och byggnader utgöra en risk för människors hälsa.

Översiktsplanen bör innehålla en upplysning om hur det är möjligt att ta del av den mer detaljerade kunskap om föroreningssituationen som finns tillgänglig genom länkning till ajourhållet register över förorenade områden i form av EBH-stödet och länsstyrelsernas kartsikt på webben alternativt Geodataportalen.

Översiktsplanen behöver beskriva om det finns förorenade områden som kan påverka dricksvattenförsörjning i områden utan kommunalt VA och om det finns förorenade områden där ett förändrat klimat kan påverka spridning och exponering för föroreningar genom till exempel översvämning, havsnivåhöjning eller skyfall.

### **Kommunens bemötande**

Översiktsplanen har kompletterats i del 2 med nytt kapitel Risker, hälsa och säkerhet där avsnitt gällande Förorenad mark har tillkommit liksom förhållningssätt för att säkerställa att mark är lämplig för exploatering, i Så här gör vi, i samma kapitel. Vidare har översiktsplanen kompletterats med en Läs mer-hänvisning med länk till EBH-kartan.

I karta har de potentiellt förorenade områdena med högst risk för förorenad mark markerats ut.

I avsnittet Vägledande principer för arbetet med klimatanpassning beskrivs också förorenad mark i relation till förändrat klimat.

### ***Farligt gods***

Inom kommunen transporteras farligt gods både på väg och järnväg. Kommunen har beskrivit att väg 225 är en transportled för farligt gods och att det är viktigt att rekommenderade skyddsavstånd följs. Kommunen behöver precisera vilka skyddsavstånd som gäller vid transport av farligt gods på väg och järnväg och kan med fördel hänvisa till Länsstyrelsens Riktlinjer för planläggning intill vägar och järnvägar där det transporteras farligt gods. Inom kommunen utgör även väg 73 primär transportled för farligt gods samt väg 539 sekundär transportled för farligt gods. Detta behöver framgå av översiktsplanen. Kommunen behöver även precisera i vilken omfattning transport av farligt gods förekommer på järnväg i kommunen.

### **Kommunens bemötande**

Översiktsplanen har kompletterats i del 2 med nytt kapitel Risker, hälsa och säkerhet där avsnitt gällande Farligt god på land och vatten har tillkommit liksom förhållningssätt, i Så här gör vi, i samma kapitel som tydliggör att Länsstyrelsens rekommendationer kring skyddsavstånd och planering ska följas.

I karta har transportlederna för farligt gods markerats ut.

### ***Sevesoverksamheter och andra riskkällor***

I översiktsplanen beskrivs två Sevesoanläggningar och att de behandlas i kommunens riskstrategi. Riskstrategin är från 2013 och kommunen behöver ta ställning till om riskstrategin fortfarande är aktuell avseende exempelvis vilka transporter som går där och i vilken omfattning, vilka ämnen och mängder av dessa ämnen som verksamheterna hanterar och om vissa verksamheter har lagts ned eller förändrats. Kommunen behöver beskriva vilken hänsyn som behöver tas till Sevesoverksamheterna på grund av deras riskbilder genom att exempelvis ange behov av skyddsavstånd till ny bebyggelse.

Utöver Sevesoanläggningar kan det finnas ytterligare verksamheter som är förknippade med risker, till exempel drivmedelsstationer, Norviks hamn eller andra verksamheter som hanterar brandfarliga, explosiva eller giftiga ämnen. Kommunen behöver tydliggöra riskbilderna från dessa verksamheter i översiktsplanen samt redovisa om skyddsavstånd och andra åtgärder kan krävas vid ny bebyggelse i verksamheternas närhet. Kommunen kan med fördel redovisa de verksamheter som utgör riskkällor på en karta.

I översiktsplanen framgår att utbyggnad av tankställen för el, biogas eller andra förnybara drivmedel ska främjas. En sådan utveckling kan påverka riskbilden för de vägar där transporter sker till drivmedelsstationerna, men också riskbilden i drivmedelsstationernas närhet. Vid bedömning av

riskbilden kring vägar, järnvägar och drivmedelsstationer behöver kommunen beakta omställningen till förnybara drivmedel och beskriva dess påverkan.

### **Kommunens bemötande**

Översiktsplanen har kompletterats i del 2 med nytt kapitel Risker, hälsa och säkerhet där avsnitt gällande Miljöfarliga och farliga verksamheter har kompletterats liksom förhållningssätt, i Så här gör vi, i samma kapitel som tydliggör arbetsmetod för hänsyn till risker samt arbetet med riskanalyser och särskilt kring ajourhållning av riskstrategin för Nynäshamns stad.

Av säkerhetsskäl redovisas inte dessa typer av verksamheter i karta.

### ***Klimatrelaterade risker***

#### **Översvämningsrisker**

Det är positivt att kommunen har tagit fram riktlinjer för hantering av översvämningsrisker vid nybyggnation.

Enligt riktlinjerna, som går i linje med Länsstyrelsens rekommendationer, ska bebyggelse vid Östersjökusten planeras utifrån en lägsta grundläggningsnivå om +2,7 m (RH2000).

För att minska risken för översvämnning från skyfall har kommunen som ställningstagande angett att man inte ska bygga i områden där bebyggelsen tar skada vid ett 100-årsregn. Kommunen behöver beakta risken utifrån ett klimatanpassat 100-årsregn.

Ny sammanhållen bebyggelse samt samhällsfunktioner av betydande vikt längs sjöar och vattendrag behöver placeras ovanför nivån för beräknat högsta flöde.

I översiktsplanen behöver det finnas en redovisning av byggda miljöer som riskerar att drabbas av klimatrelaterade skador samt ett ställningstagande från kommunen hur riskerna ska hanteras. Sedan bestämmelser om klimatrelaterade risker infördes i PBL år 2018 (3 kap. 5 §) finns krav på att kommunen i översiktsplanen ska redovisa sin syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämnning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra.

Kommunen skriver att en översiktlig klimat- och sårbarhetsanalys avseende naturolyckor har tagits fram som visar var risker för naturolyckor för befintlig bebyggd miljö finns och som fungerar som underlag vid exploatering. Av översiktsplanen framgår det inte tydligt vilken geografisk utbredning dessa områden har. Kommunen behöver förtydliga vilka de riskutsatta platserna är för att underlätta efterföljande planering.

Översiktsplanen skulle med fördel kunna kompletteras med kartor med områden utsatta för översvämningsrisk vid skyfall samt från hav, sjöar och vattendrag. Kommunen kan också identifiera och kartlägga prioriterade områden för åtgärder och ta fram strategier för de områden där risken för skador på den befintliga bebyggda miljön är stor.

Kommunen kan med fördel använda sig av Länsstyrelsens skyfallskartering (Länsstyrelsen, 2021) för att identifiera och kartera riskområden och riskutsatt bebyggelse vid ett klimatanpassat 100-årsregn i Ösmo och Nynäshamn.



Översvämningar kan vara under en längre tid och begränsa framkomligheten för till exempel räddningstjänsten, vilket också behöver beaktas i den fysiska planeringen. Kommunen behöver komplettera planeringsinriktningarna med en redovisning gällande betydelsen av framkomligheten vid översvämning.

Kommunen kan med fördel hänvisa till Länsstyrelsens rekommendationer för hantering av översvämning: [Rekommendationer för hantering av översvämning till följd av skyfall](#) och [Rekommendationer för byggande vid Östersjön](#)

Länsstyrelsen har tagit fram ett metodstöd för klimatrelaterade risker i översiktsplaneringen där kommunerna kan finna vägledning kring hur dessa risker kan redovisas i översiktsplanen. Till granskningsskedet kan kommunen med fördel ta del av metodstödet och i granskningshandlingen implementera förslag till åtgärder för att hantera klimatrisker och undvika att de får stora konsekvenser. [Klimatrelaterade risker i översiktsplaneringen – metodstöd](#)

I samrådsförslaget diskuteras klimatanpassning, vilket Länsstyrelsen anser är positivt. Däremot kan syftet med klimatanpassning i kommunen utvecklas, framför allt gällande skyfallsfrågan. I förslaget till översiktsplan står det bland annat att konsekvensen av intensiva skyfall inte har studerats. SMHI:s fördjupade klimat-scenarier visar att antalet dagar med nederbörd kommer att öka redan fram till 2041. Länsstyrelsens skyfallskartering visar att ett antal områden riskerar en översvämning på över en meter vid ett 100-årsregn, bland annat ett flertal områden i direkt anslutning till järnvägen samt dess stationer och vid Svandammsskolan, och detta kan analyseras i översiktsplanen.

### **Kommunens bemötande**

I miljökonsekvensbeskrivningen framgår det att planförslaget medför att andelen hårdgjorda ytor kommer öka och med ett förändrat klimat och ökad risk för översvämningar, medför det ökad belastning på dagvattenhanteringen. Med tanke på den beredskap för klimatrelaterade händelser som planförslaget uppvisar och om detaljstudier görs i kommande planering bedöms konsekvensen som liten negativ. Nollalternativet uppvisar liknande beredskap, men i planförslaget är strategier fler och tydligare beskrivna.

Kapitlet Klimatpåverkan och klimatanpassning har utvecklats och kompletterats med fler riktlinjer och förhållningssätt i Så här gör vi. Beskrivningar av vilka områden i kommunen som kan påverkas av stigande havsnivåer har lagts till i text samt karta med både skyfallskartering vid ett klimatanpassat 100-årsregn (gällande Nynäshamn stad och Ösmo) och lägsta grundläggningsnivå (områden som ligger under lägsta grundläggningsnivå +2,7 meter).

Vidare har avsnittet kompletterats med en redovisning av byggda miljöer som riskerar att drabbas av klimatrelaterade skador till följd av översvämning.

”100-årsregn” har ersatts med ”klimatanpassat 100-års regn” (lika med skyfall).

### Geotekniska risker

Det är positivt att kommunen tagit fram riktlinjer för ras, skred och erosion. Kommunen har också identifierat delområden inom kommunen där det finns risk för ras och skred. Av beskrivningarna är det inte tydligt vilken geografisk utbredning dessa områden har. Kommunen behöver förtydliga vilka

de riskutsatta platserna är för att underlätta efterföljande planering. Detta kan till exempel göras genom att markera områdena på en karta.

Som tidigare nämnts har bestämmelser om klimatrelaterade risker införts i PBL år 2018. Detta gäller även för geotekniska risker då kommunen i översiktsplanen ska redovisa sin syn på risken för skador på den byggda miljön till följd av klimatrelaterade olyckor

### **Kommunens bemötande**

Översiktsplanen har kompletterats med beskrivningar av de riskområden för ras, skred och erosion som identifierats i SGI:s stabilitetskarteringar samt en tydligare geografisk angivelse av de riskområden som identifierats i kommunens översiktliga klimat- och sårbarhetsanalys från 2009 har gjorts, i text och i karta.

### **Allmänna intressen enligt 2 kap. PBL**

I det följande framförs synpunkter och information som är att betrakta som råd i fråga om sådana allmänna intressen enligt 2 kap. som hänsyn bör tas till vid beslut om användningen av mark- och vattenområden enligt 3 kap. 10 § punkt 2 PBL.

### **Bostadsförsörjning**

Kommunen saknar aktuella riktlinjer för bostadsförsörjning. Kommunen bör aktualisera det förslag till riktlinjer för bostadsförsörjning (KS/2017/0238/209) som Länsstyrelsen yttrade sig över våren 2021. Förslaget som Länsstyrelsen yttrade sig över lever inte upp till minimikraven i bostadsförsörjningslagen (2000:1383). Riktlinjerna ska ligga till grund för översiktsplanen samt efterföljande planering. Kommunen får gärna kontakta Länsstyrelsen för vidare vägledning i dessa frågor.

### **Kommunens bemötande**

Kommunen avser att återuppta arbetet med att ta fram riktlinjer för bostadsförsörjning med översiktsplanens mål och strategier till grund samt regionens revidering av Regional utvecklingsplan som stöd för arbetet.

### **Jordbruksmark**

Kommunen anger riktlinjer för hantering av jordbruksmark i översiktsplanen. Det framstår som att kommunen kommer att vara restriktiv med exploatering av jordbruksmark. Ändå föreslås ett antal olika utredningsområden och utvecklingsområden som kan påverka jordbruksmark.

Översiktsplanen bör kompletteras med information om vad som anges i 3 kap. 4 § MB om jordbruksmark. Det innebär att brukningsvärd jordbruksmark endast ska tas i anspråk om det rör sig om ett angeläget samhällsintresse som inte kan tillgodoses på en annan plats. Översiktsplanen kan då också kompletteras med information om att det är bra att först göra en lokaliseringsutredning. Det innebär att kommunen behöver utreda alternativa lokaliseringar innan exploatering på jordbruksmarken föreslås. Kommunen bör i översiktsplanen även förtydliga om utrednings-/utvecklingsområdena innefattar jordbruksmark och hur kommunens förslag förhåller sig till ianspråktagande av den utpekade jordbruksmarken. Jordbruksmark behöver värnas för framtida livsmedelsproduktion och har även stor betydelse för många övriga ekosystemtjänster samt upprätthållande av såväl naturvärden som kulturmiljövärden.

Under rubriken Energiförsörjning anger kommunen att bland annat vind och solenergi ska främjas förutsatt att det inte medför betydande konflikter. Kommunen bör eftersträva att undvika vind- och solenergianläggningar som påverkar de areella näringarna negativt.

### **Kommunens bemötande**

Nytt kapitel Risker, hälsa och säkerhet har tillkommit i del 2 som innehåller avsnitt Livsmedelsproduktion och beredskap inklusive jordbruksmark. Förhållningssätt och hänvisning till Länsstyrelsens vägledning för jordbruksmark i den fysiska planeringen samt kartunderlag har lagts till. Markanvändningskartan, strategikartan, ortskartorna i del 1 samt kartan i del 2 tillhörande kapitlet Risker, hälsa och säkerhet innehåller nu jordbruksmark.

Avsnittet om Solcellsparkar har förtydligats med att solcellsanläggningar i första hand lokaliseras på lågproduktiv jordbruksmark eller mark som ligger i träda. Parkerna ska även anläggas på sådant sätt att marken går att återställa efter att solcellerna monterats ned. Vidare bör agrivoltaiska system eftersträvas. I ett sådant system integreras jordbruksverksamhet (odling och/eller djurhållning) i solcellsparken.

### **Kulturmiljö**

Länsstyrelsen ser positivt på att ett nytt kulturmiljöprogram ska tas fram. Översiktsplanen föreslår bland annat ett utredningsområde för solcellsparkar och andra verksamheter. Kommunen bör redogöra för val av lokaliseringar och sträva efter att minska påverkan på landskapsbilden samt natur- och kulturvärdena.

### **Kommunens bemötande**

Planförslaget pekar inte längre ut någon geografisk lokalisering för solcellspark. Istället beskrivs förhållningssätt att beakta vid lokaliseringssprövning av exempelvis ytkrävande energianläggningar och att hänsyn ska tas till platsens natur- och kulturvärden.

### **Gestaltad livsmiljö och god bebyggd miljö**

Länsstyrelsen noterat att kommunen inte har tagit fram arkitekturstrategi och ser fördelar att kommunen tar fram en strategisk inriktning och förhållningssätt för bebyggelseutveckling kopplat till de nationella målen gestaltad livsmiljö, miljömålen god bebyggd miljö och kulturmiljömålen. För mer information se [Arkitektur och gestaltad livsmiljö - PBL kunskapsbanken – Boverket](#)

### **Kommunens bemötande**

Noteras

### **Byggnadsminnen**

Länsstyrelsen vill förtydliga att sex av byggnadsminnena är så kallat enskilda byggnadsminnen vilka är; Fällnäs gård i Sorunda (1), Norr Enby gård i Sorunda (2), Nynäs Gårds lokstall (3), Sandtäppan, Asplunds sommarvilla (4), Villa Torsvi i Torö socken (5) och Ösmo stationshus (6). Ändring som strider mot byggnadsminnets skyddsföreskrifter kräver tillstånd från Länsstyrelsen. I kommunen finns även statliga byggnadsminnen, där Riksantikvarieämbetet är tillsyns- och tillståndsmyndighet. Detta behöver uppdateras i översiktsplanen.

### **Kommunens bemötande**

Förtydliganden har gjorts i avsnittet Byggnadsminnen.

### ***Fornlämningar***

Texten om fornlämningar i översiktsplanen kan kompletteras med att till en fornlämning hör även ett markområde runt lämningen som har samma lagskydd. Detta område kallas fornlämningsområde och syftar till att skydda lämningen mot en alltför närgången exploatering.

Översiktsplanen kan kompletteras med information om att det kan behövas en arkeologisk utredning vid bebyggelseutveckling, även om det inte finns information om fornlämningar inom området. Detta eftersom det kan finnas oupptäckta fornlämningar. Kommunen kan gärna även göra ett ställningstagande till hur fornlämningsmiljöer kommer att påverkas av planerade förtätningar och bebyggelseutveckling.

I översiktsplanen finns en övergripande beskrivning av kommunens fornlämningsmiljöer. Här framgår att fornlämningar skyddas av lagen om kulturminnen (KML). Detta bör ändras till Kulturmiljölagen (1988:950).

#### **Kommunens bemötande**

Förtydliganden har gjorts i avsnittet Fornlämningar samt sakfel har rättats. Hänsyn tas i efterföljande planering och lovprövning till fornlämningsmiljöer och om möjligt lyfts dessa miljöer och värden fram genom skyltning eller parker, beroende på hur känsligt värdet är.

### **Grönstruktur, grön infrastruktur och ekosystemtjänster**

Det är positivt att kommunen avser att bevara och utveckla både den regionala och lokala grönstrukturen, stärka gröna samband och koppla ihop grönområden. Det är också positivt att grönstrukturplaner för kartering av ekologiska och sociala värden ska tas fram. Vid eventuella fördjupade översiktsplaner är det också viktigt att detta tas upp eftersom större skogsområden verkar tas i anspråk för bebyggelse i flera utvecklingsområden/utredningsområden. Detta bör tas i ett samlat grepp och utredas vidare för att belysa vilken betydelse dessa områden har i ett större perspektiv. Kommunen får gärna använda Länsstyrelsens underlag för Grön infrastruktur för fortsatt planering: [LstAB Grön infrastruktur \(lansstyrelsen.se\)](https://lansstyrelsen.se)

I planen anges att en konsekvensbedömning ska ske vid exploatering i gröna värdekärnor men det saknas ställningstaganden kring hur negativa konsekvenser ska beaktas.

Översiktsplanen beskriver översiktligt hur olika ekosystemtjänster försämras eller främjas av förslaget. Förslaget skulle med fördel kunna tydliggöras med mer detaljerad information gällande hur våtmarker, småvatten, diken, åkerholmar och strandmiljöer påverkas av förslaget. Dessa är exempel på miljöer som tillhandahåller en rad ekosystemtjänster. Möjligheten att återskapa eller skapa nya våtmarker eller andra miljöer som ger ekosystemtjänster kan beskrivas utförligare. Påverkan på ekosystemtjänsten rening av regnvatten vid naturlig grundvattenbildning bör beskrivas för de platser där ökad hårdgörning kan uppstå.

#### **Kommunens bemötande**

Blå- och grönstrukturkapitlet har reviderats och förtydligats i flera avseenden gällande grön infrastruktur, grönstruktur och ekosystemtjänster.

### **Klimatrelaterade risker**

Kommunen bör i översiktsplanen ge sin syn på hur klimatrelaterade risker kan minska eller upphöra. I förslaget nämns att klimatrisker bör utredas närmare, till exempel genom en klimatanpassningsplan.

Kopplingen mellan grönstruktur och klimatanpassning kan stärkas i översiktsplanen. En stark och sammanhängande grönstruktur är en förutsättning för klimatanpassning med avseende på vatten, värme och biologisk mångfald. I beskrivningen av grön- och blåstruktur är det positivt att det bland riktlinjerna för grönstruktur framhålls att grönstrukturen måste vara sammanhängande och innefatta större områden för att kunna fungera som spridningskorridor för växter och djur. Detta bör också innefatta att grönstrukturen behöver vara sammanhängande för att ekosystemen ska fungera i ett förändrat klimat, vilket kräver en stärkt grönstruktur.

Översiktsplanen bör utvecklas gällande stigande havsnivåer och tydligare redovisa en analys av påverkan på kommunen från stigande havsnivåer samt prioriterade åtgärder för att på lång sikt hantera stigande havsnivåer.

### **Kommunens bemötande**

Både Klimat- och klimatanpassningskapitlet samt Grönstrukturkapitlet har utökats, avsnittet Parker och närnatur har tillkommit. Beskrivning och faktaruta om klimatanpassning genom naturbaserade lösningar har lagts till. Sambandet mellan grönstruktur och klimatanpassning har tydliggjorts.

Se mer i kommunens bemötande under Klimatrelaterade risker–Översvämningsrisker ovan i samrådsredogörelsen.

### **Beredskapshänsyn**

Kommunen beskriver att oljeraffinaderiet utgör ett riksintresse för industriell produktion och att anläggningens funktion ska bevaras samt att konkurrerande markanvändning inte tillåts. Norviks hamn är också av storregional betydelse och utgör även den ett riksintresse enligt kommunen. Länsstyrelsens bedömning som redovisas i Risk- och sårbarhetsanalys Stockholms län 2022 är att verksamheterna utgör en viktig del ur ett totalförsvarsperspektiv och kan räknas som samhällsviktig verksamhet på såväl regional som lokal nivå. Länsstyrelsen menar att kommunen i översiktsplanen bör ta hänsyn till att verksamheterna är samhällsviktig verksamhet och vill hänvisa till MSB:s vägledning Totalförsvarets intressen i samhällsplaneringen ([msb.se](https://www.msb.se)). Med hjälp av vägledningen bör kommunen redogöra för verksamheterna ur ett totalförsvarsperspektiv genom att tydligt redogöra för betydelsen av verksamheterna samt vilka förhållningssätt som råder vid exploatering i närheten av verksamheterna. I bedömningen bör kommunen även inkludera eventuella framtida utbyggnader av verksamheterna och eventuell ändrad hantering på grund av den energiomställning som pågår i samhället.

### **Kommunens bemötande**

Översiktsplanen har kompletterats i del 2 med nytt kapitel Risker, hälsa och säkerhet där avsnitt gällande Miljöfarliga och farliga verksamheter har kompletterats liksom förhållningssätt, i Så här gör vi, i samma kapitel som tydliggör arbetsmetod för hänsyn till risker samt arbetet med riskanalyser och särskilt kring ajourhållning av riskstrategin för Nynäshamns stad.

Av säkerhetsskäl redovisas inte dessa typer av verksamheter i karta.

### **Vattenfrågor**

Kommunen bör i översiktsplanen se över hur utvecklingen i de olika utredningsområdena kan genomföras utan att påverka våtmarker på ett negativt sätt. Kulvertering av diken och vattendrag och igenläggning av småvatten bör undvikas. Där det finns misstanke om att berg innehåller sulfid bör detta undersökas tidigt. För det fall att berget innehåller sulfid bör planeringen anpassas till terrängen och sprängning undvikas. Ovanstående bör tas upp i översiktsplanen som en faktor inför kommande planering.

#### **Kommunens bemötande**

Blåstrukturavsnittet har kompletterats med mer information om våtmarker, diken och vattendrag, samt markavvattning. Avsnittet gällande masshantering har kompletterats med information om hantering av sulfidberg och -lera.

### ***Dagvatten***

I förslaget till översiktsplan framgår att kommunens dagvattenpolicy ska följas.

Dagvattenhanteringen ska enligt policyn ske främst på kvartersmark. Kommunen bör förtydliga vad detta innebär eftersom det kan vara svårt att ställa krav på dagvattenhantering på kvartersmark utifrån kommunens rådighet och möjlighet att reglera och säkerställa åtgärder, se Ansvar för dagvatten i detaljplan - PBL kunskapsbanken - Boverket. Länsstyrelsen anser att åtgärder främst ska anläggas där behovet är störst. Vidare ska åtgärderna vara lämpliga och ge bäst miljönytta utifrån vad som krävs i mottagande vattenförekomst. Kommunen bör klargöra i översiktsplanen hur dagvattenhanteringen förhåller sig till möjligheten att följa MKN samt vilka krav och åtgärder kommunen ser som nödvändiga.

I förslaget pekas vissa områden ut som utredningsområden för industrimark. Det framgår också att i en del områden ingår inte dagvatten som en vattentjänst. Verksamhetsområden utgör en särskilt förorenande markanvändning och kommunen bör redogöra för om det krävs särskilda åtgärder vid dagvattenhantering för att planläggningen ska vara lämplig med avseende på MKN för grund- och ytvatten.

Om kommunen ser behov av specifika åtgärder, utrymmeskrävande åtgärder eller åtgärder kopplade till övergödning från lantbruk eller miljöproblem från båtmiljö behöver åtgärder ske utifrån den mottagande vattenförekomstens behov för att följa MKN. Åtgärderna kan med fördel pekas ut på en karta.

Översiktsplanen kan kompletteras med hur kommunen behöver arbeta med mellankommunal eller regional samverkan kring vattenförekomster och dess till- och avrinningsområden för att det ska vara möjligt att följa MKN.

#### **Kommunens bemötande**

Nynäshamns kommun har en dagvattenpolicy som ger vägledning för att möta de utmaningar som tillkommande bebyggelse innebär för dagvattenhanteringen. Ställningstagandet är att dagvatten i första hand ska hanteras lokalt inom kvartersmark. Vid detaljplaneläggning kan ytor behöva säkerställas för fördröjning, rening eller möjlig översvämning.

I kommunens yt- och grundvattenplan presenteras övergripande och platsspecifika riktlinjer för kommunens avrinningsområden. Översiktsplanen har kompletterats med kartor och ställningstaganden från denna.

Översiktsplanen har kompletterats med skrivning om att samverkan behöver vidareutvecklas med mellankommunala och regionala aktörer för att minska risken för negativa kumulativa effekter gällande miljö kvalitetsnormer för vatten, luft och buller.

## **VA**

Kommunen uppger att gällande VA-planen är under uppdatering. Enligt VA-planen från 2014 hade kommunen för avsikt att ansluta flertalet omvandlingsområden (fritidshus till permanentbostäder) till kommunalt VA. Detta ses nu över och anpassas till dagens situation. Enligt översiktsplanen planerar kommunen att ansluta förtätningsområden till det kommunala VA-nätet. Kommunen bör även ta höjd för behov av VA i befintliga områden i planeringen. Det finns en risk att Nynäshamns avloppsreningsverk når maxkapacitet om förtätning sker samtidigt som VA byggs ut till många omvandlingsområden. Nynäshamns kommun är till stor del en skärgårdskommun där det inte alltid är lämpligt att ha enskilda lösningar för VA då man dels har ont om grundvatten på sina håll, dels en del problemområden med saltvatteninträngning. Detta bör tas i beaktande vid planering av nya utvecklingsområden i översiktsplanen.

### **Kommunens bemötande**

Nynäshamns kommun arbetar med framtagandet av en ny VA-plan inklusive Vattentjänstplan. Denna blir mer heltäckande än den första VA-planen från 2014 och där en annan bedömning görs för många områden som idag har enskild VA-försörjning. Vattentjänstplanen kommer att innehålla en översyn av dagens vatten- och avloppsförsörjning och en VA-policy som belyser kommunens ambitioner för att nå en långsiktig hållbar VA-försörjning med hänsyn till miljö, möjligheter att uppnå miljö kvalitetsnormer för vatten, säkerhet, hälsa och tillväxt. Vattentjänstplanen kommer också innehålla en plan för kommunalt vatten och avlopp med beskrivning av förnyelseplanering för befintligt VA-system och beskrivning av kommande investeringsbehov inklusive en VA-utbyggnadsplan. En viktig del i VA-planen är kommunens bedömning av områden som idag har enskilt vatten och avlopp och en planering för hur de ska uppnå en hållbar VA-försörjning.

### **Vattenskydd**

Kommunen behöver förhålla sig till att planeringen bör ske i enlighet med de mål och strategier som har tagits fram i den regionala vattenförsörjningsplanen för Stockholms län, vilken Nynäshamns kommun står bakom.

I översiktsplanen är flera tillkommande verksamhetsområden placerade inom vattenskyddsområden. Verksamhetsområden bör inte placeras inom vattenskyddsområden, men om så görs bör kommunen tydligt motivera varför placeringen valts.

### **Kommunens bemötande**

Kommunen arbetar i enlighet med de mål och strategier som har tagits fram i den regionala vattenförsörjningsplanen och översiktsplanen tar hänsyn till denna.

Älby verksamhetsområde är ett befintligt verksamhetsområde där ett pågående planarbete föreslår utökning av verksamhetsmarken för att lokalisera verksamhetsmark samlat. Området är utpekade som utredningsområde i översiktsplanen och prövning görs i pågående planarbete. Kalvö och Sunnerby verksamhetsområden är befintliga i de delar som omfattas av vattenskyddsområdet och föreslås inte utökas inom detta.

### ***Vattenverksamhet***

Länsstyrelsen noterar att våtmarker och vattendrag i kommunen riskerar att påverkas i de områden som av kommunen är utpekade för tillkommande verksamheter eller bebyggelse. Kommunen bör i översiktsplanen tydliggöra vilken typ av påverkan det kan vara och ta ställning till hur en eventuell påverkan kan hanteras. Kommunen bör även beskriva hur bebyggelseutvecklingen kan påverka vattendrag via avrinning till vattendraget. Kommunen bör särskilt beskriva påverkan på Muskån/Hammerstaån avseende fisk och andra biologiska värden. Vidare bör kommunen visa hur genomförandet av översiktsplanen bidrar till förbättring vad gäller miljömålet Levande sjöar och vattendrag avseende bebyggelseutveckling i områden med våtmarker och eventuellt mindre vattendrag.

Konsekvenserna för miljömålet Myllrande våtmarker bör inkluderas i miljökonsekvensbeskrivningen eftersom vissa av utredningsområdena och de planerade bebyggelseområdena ligger på våtmarker.

### **Kommunens bemötande**

Blåstrukturavsnittet har kompletterats med utökade beskrivningar, riktlinjer/Så här gör vi gällande våtmarker och att Muskån är ett avrinningsområde där det kan förekomma kumulativa negativa effekter. Miljökonsekvensbeskrivningen tar upp konsekvenserna för Myllrande våtmarker.

### ***Sociala konsekvenser***

I översiktsplanen finns ett avsnitt om hur planförslaget ska bidra till social hållbarhet. Det som anges där kan med fördel även lyftas in i avsnittet om översiktsplanens mål och strategier och konkretiseras i vad som gäller för olika orter och områden i kommunen. Kommunen kan också med fördel göra en konsekvensbeskrivning utifrån vad som riskerar hända om den sociala hållbarheten inte beaktas i kommunens planering och utveckling.

### **Kommunens bemötande**

Översiktsplanen mål och strategier har omformulerats med tydligare koppling till social hållbarhet. Särskilt lyfts dessa aspekter fram genom målet En kommun – levande och sammanhållen, med tillhörande strategier. I Ortsbeskrivningarna Planering och utveckling gällande orterna har förtydligats i Ortsbeskrivningarna i del 1, både i text och med karta. Bland annat framgår nu viktiga kopplingar och tyngdpunkter i staden vilka har bäring på social hållbarhet. I den reviderade miljökonsekvensbeskrivningen finns sociala konsekvenser av planförslaget bedömt, framför allt i avsnittet 5.9 Vardagsliv och trygghet. Planförslaget bedöms ge positiva konsekvenser för invånares jämlika tillgång till vardagsfunktioner, men med viss risk för ojämlik tillgång till bostadsnära service.

### ***Energifrågor***

Översiktsplanen hanterar till stora delar klimat- och energifrågorna på ett bra sätt. Det bör dock göras en koppling i översiktsplanen till Nynäshamns kommuns hållbarhetsprogram 2023–2030. I hållbarhetsprogrammet beskrivs målområdet Klimat och Energi med en målbild till 2030 samt hållbarhetsmål och delmål inom transport och energi som översiktsplanen med fördel kan hänvisa



till. I såväl översiktsplanen som hållbarhetsprogrammet anges att respektive planer utgör kommunens energiplan. Det bör tydliggöras vilket dokument som är Nynäshamns energiplan.

Förslaget kan kompletteras med en analys av energianvändningen i befintlig bebyggelse främst kopplat till uppvärmningsformer. Översiktsplanens riktlinjer för energi är bra, som bland annat anger att ny bebyggelse om möjligt bör kopplas in på befintliga fjärrvärmenät. Om det finns tillgång till fjärrvärme är det lämpligt att denna i första hand används för uppvärmning, för ökad systemnytta och för att avlasta elsystemet.

### **Kommunens bemötande**

De frågor och aspekter som en kommunal energiplan bör innehålla finns idag med i flera av kommunens styrdokument såsom hållbarhetsprogrammet, översiktsplanen och mål- och budget. Avsikten är att framöver samla detta till en uppdaterad energiplan. Förslaget till ny Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen, andra regionala strategier inom energiförsörjning samt nätägarnas arbete med kapacitetsberäkningar och nätplaner kan då ligga till grund för fortsatta analyser i dialog mellan kommunen, Region Stockholm och andra regionala aktörer, näringsliv och lokala aktörer.

Energiförsörjning ur både kapacitets-, beredskaps- och hållbarhetsperspektiv har kompletterats i del 2 kapitlet Teknisk försörjning, Risker-, hälsa och säkerhet, avsnittet Klimatsmart byggande samt genom strategin Infrastruktur för en växande hållbar kommun i del 1.

## **Övrigt**

### **Kartunderlag**

Flera av kartorna i översiktsplanen kan med fördel bli mer detaljerade, framför allt kring utvecklingsområdena. Kartan över regional och lokal grönstruktur bör till exempel kompletteras med rätt legend och i kartorna för skyddad natur bör strand-skyddet redovisas, även det utvidgade strandskyddet.

### **Kommunens bemötande**

En ny markanvändningskarta har tagits fram med tillhörande begreppsförklaring som innefattar hela kommunen geografiska mark- och vattenyta. Likaså har en strategikarta tagits fram som i bild illustrerar strategiernas huvuddrag. Ortskartor har tagits fram tillhörande Ortsbeskrivningarna där både utveckling och risker samt värden såsom riksintressen framgår samlat. Samtliga kartor i planeringsunderlaget i del 2 har reviderats och kompletterats.

### **Hänvisningar**

Översiktsplanen bör uppdateras med en länk till register över förorenade områden i form av EBH-stödet och länsstyrelsernas kartsikt på webben alternativt Geodataportalen men även till kommunala miljötillsynsmyndigheten samt eventuellt Försvarmakten (försvarsinspektören för hälsa och miljö, FIHM).

### **Kommunens bemötande**

Översiktsplanen har kompletterats med en Läs mer-hänvisning med länk till EBH-stödet.

## Synpunkter från övriga

Samrådsyttrandena från övriga sammanfattas nedan och synpunkterna sorteras utifrån samrådsförslagets struktur. Kommunens kommentarer och ställningstaganden bemöts efter varje ämne i översiktsplanen. Samtliga yttranden går att läsa i sin helhet, inklusive bifogade bilder och kartor, i en separat bilaga.

## Omvärld och trender

**Region Stockholm** saknar en beskrivning av vilka mellankommunala frågor som är relevanta för Nynäshamns kommun och hur kommunen arbetar med dessa. RUFSS 2050 uttrycker vad som är en lämplig mellankommunal samordning av regional betydelse och listar mellankommunala frågor av regional betydelse. Beskrivningen i RUFSS 2050 kan användas för att redovisa kommunens syn på frågorna.

**Haninge kommun** vill att den Handens roll som regional stadskärna bör beskrivas mer. Vidare ser Haninge kommun gärna en beskrivning av mellankommunala intressen, exempelvis Södertörnssamarbetet och utvecklingen i stråket Globen-Norvik tas med i översiktsplanen. Vidare föreslås att det inledningsvis bör förtydligas vilka dokument som är huvuddokument, fördjupningar samt tematiska tillägg i översiktsplan, samt att förtydliga att kustplanen släcks i och med den nya Översiktsplanen antas.

### Kommunens bemötande

Översiktsplanen har kompletterats i del 1 med mellankommunala frågor, samarbeten samt Nynäshamns kommuns roll i regionen.

Likaså har del 1 förtydligats med text och figur angående fördjupade översiktsplaner och tematiska tillägg.

## Översiktsplanens mål och strategier

**Region Stockholm** anser att Nynäshamns kommuns övergripande mål, delmål och strategier ligger väl i linje med målen i RUFSS 2050. Strukturen med ett fåtal mål och delmål möjliggör en styrning av verksamheter och resultat, något som många mål och delmål inte gör. Detta får anses vara en styrka med förslaget.

**Haninge kommun** anser att det är tydligt vad som är mål, utvecklingsstrategier och riktlinjer i översiktsplanen men ser gärna dom övergripande strategierna illustrerade på en karta.

**Miljöpartiet** anser att översiktsplanen kan utvecklas och fördjupas genom konkreta åtgärder, mer långtgående strategier och tidsbestämda målsättningar. Det är lämpligt att arbeta vidare med fler måldokument med planer för genomförande, under Översiktsplanen. Exempel som anges är VA-plan, vattenplan och Klimat- och Miljöprogrammet. Vidare är Miljöpartiet positiva till att Översiktsplanen har Agenda 2030 som utgångspunkt, men ser att de måste kompletteras med klimatlagen, Sveriges 16 miljömål, Sveriges 10 nationella friluftsmål och EU:s grundläggande styrdokument "Nästa steg för en hållbar europeisk framtid- EU- åtgärder för hållbarhet". Miljöpartiet lyfter att det är viktigt att hållbarhetens tre pelare ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet samverkar till en helhet. Det gäller att ha ett långt tidsperspektiv där det vi gör idag verkligen gynnar oss i framtiden.

**Socialdemokraterna** saknar diskussionen om hur Nynäshamn ska kunna planera för och åstadkomma lösningar på de stora välfärdsutmaningarna med den demografiska situation som kommunen har. Bland annat byggandet av nya särskilda boenden för äldre och nya skolor och förskolor för barn och unga. Hur delmål 1 "en stark tillväxt kommun" ska uppnås visas inte tydligt i översiktsplanen. Inom delmål 2 saknas en övergripande beskrivning efter vilka stadstyper de olika kommundelarna ska utvecklas. Utgångspunkten för översiktsplanen måste vara vilken typ av samhälle vi vill bygga. Socialdemokraterna hänvisar till sitt Samhällsbyggnadsprogram "Människan i centrum när hela kommunen utvecklas" för en tydligare definition av begreppet stadstyper. För att uppnå delmål 3 bör trä vara ett dominerande material i nya byggnader och hus ska planeras så att solceller kan installeras. Socialdemokraterna lyfter även parker och att planera stadstyper som har luftutrymme för att ha resiliens mot värmeböljor och smittspridning. ÖP- förslaget anger hur ny bebyggelse ska placeras för att få maximal solinstrålning (s 103). Socialdemokraterna anser att stycket ska strykas då det skulle på ett olyckligt sätt styra utformningen hårt mot lamellhus och skivhus, och motverka vår ambition om det låga och trivsamma. Socialdemokraterna ifrågasätter varför "inifrån och ut" ska vara en del i strategin för Ett hållbart stadsliv. Täthetsgraden och bebyggelse typerna kommer att framgå av de olika stadstyper som väljs för kommundelarna.

**Företagarna- Stockholm -Mälardalen** har synpunkter på några delar av utvecklingsstrategin. Utvecklingsstrategin innebär att ny bebyggelse primärt ska tillkomma i befintliga tätorter. Att ny byggnation primärt ska tillkomma i befintliga tätorter får inte förvandlas till att ny byggnation bara ska tillkomma i befintliga tätorter. De gröna näringarna, besöksnäringen och småskalig lättindustri belägen utanför dessa tätorter riskerar att stagnera om de inte tillåts utveckla sina fastigheter.

**Lantbrukarnas Riksförbund** anser att värdet av en levande landsbygd och brukad jordbruksmark samt jordbruksmarkens betydelse för livsmedelsproduktion- och beredskap behöver förtydligas i hela översiktsplanen och i mål och strategier. Kommunen bör utgå från att all jordbruksmark är att anse som brukningsvärd vid prognosåret.

**Naturskyddsföreningen** anser att översiktsplanen saknar mål samt konkreta syften och åtgärder, till exempel gällande tillväxten i kommunen. Vidare saknas en beskrivning och problematisering av de målkonflikter som kan uppkomma vid genomförandet (till exempel mellan stark tillväxt och bevarandet eller skapandet av goda livsmiljöer. Även hänsyn till risker som uppstår vid exploateringar saknas, där kommunen har begränsat inflytande till exempel över täkter och deponier. Naturskyddsföreningen föreslår att planen kompletteras med: Mer beskrivna metoder, Tidsplaner och Tydlig kommunikation med till exempel checklistor över utvecklingsprojekten.

**Ösmo föreningsråd** betonar vikten av att göra en strategisk plan som adresserar visionen i form av mätbara indikatorer. De önskar att nio punkter inarbetas i översiktsplanen, avseende bland annat mätbarhet, uppföljning, samordning mellan olika förvaltningar, beroenden mellan redan beslutade planer och projekt, kostnadsberäkningar, värdering av risker och sårbarhet, samhällsviktiga funktioner och kritiska infrastruktur.

**Privatperson** anser att en problematik är de riktlinjer som RUF 2050 stakar ut. Överordnat skall vara att all nybyggnation skall ske med närhet till kollektivtrafik, företrädesvis till de trafiknoder som utpekats. Gångvägen från bostaden till kollektivtrafik begränsas till 1200 meter. En hög exploateringsgrad anvisas inom 600 meter från kollektivtrafik med viss turtäthet. Detta leder ofta till en byggnation med låga boendekvaliteter, mer av förvaring än en bostad att trivas i och vara stolt

över. En ytterligare svårighet med detta resonemang är att ha likartade riktlinjer för centrala och perifera lägen i Stockholmsområdet. Bostadsmarknaden fungerar inte på detta sätt. De mer perifera lägena tenderar ofta att bli problemområden vid en hög exploateringsgrad. Med vetskap kring byggnationens betydelse för kommuninnevånarnas hälsa och för kommunens ekonomi anser personen att översiktsplanen skall staka ut mer konkreta riktlinjer för framtida planer och byggnationer. Att undvika några av de misstag som nu görs i andra kommuner är en bra början.

### Kommunens bemötande

Del 1 har förtydligats avseende mål och strategier som har formulerats om till ett övergripande målområde och fyra mål med tillhörande strategier. Syftet är att tydliggöra eventuella intressekonflikter och vilka intressen som är prioriterade för att nå målen. Målen och strategierna innefattar nu hela kommunen och samtliga ämnen från del 2 berörs. I del 2 så tydliggörs hur vi gör för att tillgodose allmänna intressen, riksintressen och andra värden. Läs mer under rubriken Förändringar av översiktsplanen efter samrådet i denna samrådsredogörelse.

En strategikarta har tagits fram tillhörande del 1.

Del 1 har kompletterats med fler nationella mål som översiktsplaneringen också utgår från. Kommunens klimat- och miljömål ingår numera i Nynäshamns kommuns hållbarhetsprogram.

## Orterna, landsbygden och skärgården

**Region Stockholm** ser positivt på att Nynäshamns kommuns inriktning för bebyggelseutveckling i huvudsak följer inriktningen i RUF5 2050, vilket möjliggör en mer hållbar samhällsutveckling. Region Stockholm är generellt positiv till riktlinjerna för ny bebyggelse på landsbygden, men vill lämna några förslag avseende bebyggelseutveckling på landsbygden ur ett regionalt perspektiv och för några av orterna vilket redovisas under respektive ort.

**Miljöpartiet** instämmer med översiktsplanen att utpekade befintliga tätorter i första hand är lämpliga för fler bostäder. Större uppmärksamhet bör dock läggas på frågor kring områdenas försörjning med vatten, energi, mat, avlopp med mera. Miljöpartiet vill också uppmärksamma att förtätning inte generellt är gångbart. Förtätning får inte innebära att viktiga grönområden i tätorterna som är viktiga för dem som redan bor där tas bort.

**Pensionärspartiet** vill att Nynäshamn och Ösmos sammanväxt ska ske på ett organiskt sätt.

**Sorundanet** menar att samrådsförslaget utgår i hög grad från en urban norm, vilket innebär att hela förslaget har staden/tätorten Nynäshamn som utgångspunkt och staden som ideal och norm. Detta gör att helt orimliga krav ställs på eventuell ny bebyggelse på den storstadsnära landsbygden. Sorundanet upplever att många texter i översiktsplanen signalerar att landsbygden inte har något egenvärde utan bara ska finnas till viss del och i mindre skala för att tillgodose andras intressen. Partiet har i sitt yttrande flera exempel på texter och omformuleringar för att motverka det perspektivet och den urbana normen. Vidare saknar Sorundanet planering för skolor, förskolor, trygghets- och äldreboenden samt LSS-boenden i de avsnitt som behandlar olika kommundelar, som till exempel Nynäshamn, Ösmo, Sunnerby-Spångbro och Stora Vika. I Nynäshamns tätort finns inte

så mycket mark kvar som kommunen äger, så det är otroligt viktigt att en planering startas så tidigt som möjligt för var verksamhetsfastigheter ska ligga.

**Privatperson** anser att översiktsplanen behöver förtydligas vad som behövs för att kommunen ska ställa sig positiv till att bevilja förhandsbesked utanför ett område som omfattas av en detaljplan. Tydliggör vart i kommunen det inte är önskvärt med ytterligare exploatering. Detta bör sammanställas i en bilaga till översiktsplanen.

### Kommunens bemötande

I de omformulerade målen och strategierna framgår nu tydligare att nödvändig samhällsservice såsom förskolor, skolor och särskilda boenden för äldre ska byggas ut i takt med att befolkningen växer. Ett särskilt fokus ska ligga på särskilda boenden för äldre under de kommande åren för att möta behoven hos en växande äldre befolkning.

Del 1 har förtydligats i avsnitt Landsbygd och skärgård, gällande byggande på landsbygd och skärgård, områden i Nynäshamns kommun som oftast inte omfattas av detaljplan. I avsnittet med mål och strategier har översiktsplanen tydliggjorts för att visa på att alla delar av kommunen ska tillvaratas och utvecklas utifrån sina specifika förutsättningar och behov. Orter, landsbygd och skärgård ska levandegöras utifrån sina förutsättningar och länkas samman för att skapa en sammanhållen kommun med en stark identitet. Nynäshamns kommun ska stärkas som storstadsnära landsbygdskommun med närhet till naturen.

I del 1 inom målområde 4 framgår också att byggnation i första hand ska ske på redan ianspråktagen mark. Marken ska användas effektivt och för det den är mest lämpad för för att på så sätt hushålla med naturens resurser. Del 2 har kompletterats med helt nytt avsnitt Parker och natur som vägleder kring värden viktiga att beakta vid förtätning.

### Nynäshamn

**Miljöpartiet** instämmer om vikten av att sammanlänka de olika delarna av tätorten. Detta åtgärdas på bästa sätt genom en stor och prioriterad satsning på gång- och cykelvägar. En speciell och akut satsning är förbindelsen mellan den nya bebyggelsen kring Sjötelegrafan och stadens centrum. En gång- och cykelväg från hamnområdet efter Nynäsvägen fram till Sjötelegrafan bör också prioriteras. Miljöpartiet ser mycket positivt på ett nyligen presenterat privat initiativ för att förbättra miljön och trivseln kring Stadshusplatsen och angränsande område. Miljöpartiet anser att Kvarnängens idrottsområde ska vara föremål för en ökad kollektivtrafik och bostäder så att området byggs in i staden. I ÖP är det utsatt som utvecklingsområde för verksamheter. Stor hänsyn måste tas till de fina natur- och kulturmiljöerna runtomkring.

**Pensionärspartiet** vill inte att bostadsbebyggelse ska förekomma i det nuvarande hamnområdet i Nynäshamn utan att det bör utvecklas till en plats för aktiviteter.

**Socialdemokraterna** vill att tätorten fortsätter att utvecklas som en småstad med småstadens gestaltning med låga flerfamiljshus, max tre till fyra våningar i de centrala delarna. Trädgårdsstaden som P-O Hallman skapade i den första stadsplan för Nynäshamn skall fortsatt att vara rådande utanför stadskärnan. Det framgår av förslaget till översiktsplanen att det finns en potential för cirka 2000 nya bostäder fram till 2040. Socialdemokraterna undrar om kommunen har någon specifikation som visar vart dessa 2000 nya bostäder ska byggas. Bostadsutvecklingen för området vid Rappsta - Kvarnängen bör tas bort från planeringen tills erforderlig mark för verksamheter skapats som

ersättning för de företag som nu är etablerade i området. Arbetet med det nya planprogrammet längs vägen mellan Raffinaderivägen och Gästhamnen bör snarast studeras för att möjliggöra utbyggnaden av främst området från Gästhamnen upp till centrum vid Centralgatan och Hamngatan och fram till Alkärrsplan. Stycket i FÖP-en som uttrycker att Centralgatan ska vara bilfri i centrum bör utgå.

**Naturskyddsföreningen** anser att förslaget om gångata i centrala Nynäshamn inte bör utgå.

**Natviks samfällighet (ga1)** anser att området söder om Natviks samfällighet inte bör förtätas då risken för översvämning, rasrisk samt negativ påverkan på djur och natur är stor. Vidare påverkas gravfriden synnerligen negativt vid eventuell förtätning. Därav bör man ta bort markering i översiktsplanen för eventuell planerad bebyggelse vid områdets södra sida samt riva upp det positiva planbeskedet för det berörda området.

**Flertalet privatpersoner** vill att den nya bebyggelse som planeras i Trehörningen inte bör byggas. De hänvisar till att en värdefull grön oas försvinner att kulturmiljön på omgivande bebyggelse påverkas negativt. De äldre granarna i parken har även biotopskydd. Parkområdet på Trehörningen är en vital, fullständigt unik och historisk del av Nynäshamn med höga naturvärden och oerhört uppskattad både av boende och besökande. Därför anser privatpersonerna att parken på Trehörningen ska bevaras och rekommenderar även kommunen att utreda om kommunen kan överta marken för att säkerställa dess bevarande för både nuvarande och framtida generationer. I listan på sid 76 över områden som föreslås ges formellt skydd bör även grönområdet som omgärdar det före detta vattentornet på Trehörningen tas med. Alternativt föreslås att grönområdet tas med i listan över nya områden som föreslås utredas för formellt skydd. Skyddsvärdet för Trehörningens miljö måste försvaras i synnerhet med tanke på kommunens tidigare beslut att ge positivt planbesked till en byggherre som därmed ges möjlighet att lämna förslag till fortsatt utbyggnad av bostäder mitt i parken.

**Privatpersoner** vill att de mindre industrifastigheterna ska bevaras i Rappsta Industriområde. För nya bostäder föreslås ett antal nya platser att tas med i översiktsplanen; bussparkeringen på Estö och bergslutningen ovanför, att Sandhamn kan byggas ut mot havet och att Nickstaviken kan byggas vidare söderut på vattenrutschkanans sida.

**Privatperson** anser att småstad, trädgårdsstad och skärgårdsstad är att föredra före Stockholmspolitik, lastbilar och förort. Skärgårdsstad: hamnbassängsstaden, hamnbodarna. Trädgårdsstad: Parker som Trehörningsparken och Järnvägsparken bör inte bebyggas. Småstad i stället för förort. Privatpersonen tar upp flera idéer om utveckling av Hamnbassängsstaden, vågbrytare, hamnaven, gångtunnel till Telegrafbostäder på Mysingevägen och konst och hantverk i Järnvägslada och café. Nära Nynäshamn vid Nynäshamns gamla gymnasium.

**Privatperson** önskar planer på förskönande grönytor i centrala Nynäshamn som Göstas intill Svandammen, gästhamnen, rondellen intill Lidl och området runt Ica Maxi.

**Privatperson** saknar visionen för hur hamnområdet ska utvecklas. Det gäller hela området från NSS småbåtsbryggor bort till raffinaderiets område.

**Privatperson** anser att det bör finnas toalett vid boulebanorna i Svandammsparken. Det spelar cirka 100 pensionärer där under veckorna.

**Privatperson** anser att det vore bra med en exploatering där ägarna har anknytning till Nynäshamn. Bevara småstadskaraktären med affärer i bottenvåningen. Inga höga moderna huskomplex. Utred p-hus i källarplan på sjukhuset.

### Kommunens bemötande

Planering och utveckling gällande Nynäshamns stad har förtydligats i Ortsbeskrivningen i del 1, både i text och med karta. Bland annat framgår nu viktiga kopplingar och tyngdpunkter i staden.

I den fördjupade översiktsplanen för Nynäshamns stad och i grönstrukturplanen för Nynäshamns stad anges lämplig bebyggelseutveckling, skala och bebyggelse typer, värdefull grönstruktur, utveckling av infrastruktur och verksamhetsmark etcetera inom olika delar i staden. Då dessa två dokument utgör en del av översiktsplanen beskrivs inte Nynäshamns stad på en mer detaljerad nivå. Dessa dokument vägleder tillsammans för fortsatt planering och lovprövning.

Översiktsplanen har kompletterats med tydliggöranden vilka delar i den fördjupade översiktsplanen för Nynäshamns stad som ersätts eller utgår genom ett antagande av denna översiktsplan.

Nynäshamns stads hamnområde är utpekade som ett utvecklingsområde. Syftet är att tillgängliggöra vattenområdet och förtäta där det är möjligt. En kommande planprövning kommer att bedöma omfattning, innehåll, konsekvenser med mera.

Värdering av befintliga naturområden och grönstruktur görs alltid under planprocessen i samband med planprövning. Även eventuellt behov av respektavstånd för gravfrid ses över i samband med sådan prövning. Det ligger då till grund för om ett planförslag är lämpligt att gå vidare med, behöver anpassas eller avbrytas.

Rappsta och området runt gymnasiet pekas ut som ett stadsutvecklingsområde i den fördjupade översiktsplanen för Nynäshamn. Med ny bebyggelse och stärkta kommunikationer kan området bli mer levande och tillgängligt och länka samman Kvarnängens idrotts- och rekreationsområde med resten av Nynäshamns stad.

Gällande höga naturvärden på Trehörningen är dessa inte av sådan art att det motiverar ett skydd av naturen enligt miljöbalken. Däremot finns värden som idag redan skyddas utifrån detaljplan enligt plan- och bygglagen samt där parkmiljön utgör rekreationsvärden. Beskrivningen av Trehörningen som är beslutad i FÖP Nynäshamn stad kvarstår. En ny kulturmiljöanalys har tagits fram för hela Trehörningen som också visar på parkens värde ur ett kulturhistoriskt perspektiv. Tidigare planbesked för bebyggelse har avbrutits efter det att Översiktsplanen var på samråd.

### Ösmo

**Socialdemokraterna** anser att en ny översiktlig planering tas fram som ska vara styrandeför den fortsatta utbyggnaden i Ösmo. Planen ska tydligt ange vilka stadstyper som planeras för de olika delarna av Ösmo. Småstadens karaktär, med i genomsnitt två till tre våningar plus vindar, skall råda i stråket från pendeltågsstationen och i det nya centrum som planeras. Övriga delar av Ösmo skall utvecklas enligt Trädgårdsstadens och Villastadens principer.

Socialdemokraterna vill att man i samband med arbetet utreder möjligheterna att utveckla Ösmo norrut på den kommunalägda marken fram till Väggarövägen, samt marken under kraftledningsgatan som blir tillgänglig att bebygga när kraftledningarna flyttas och markförläggs.

**Sorundanet** ifrågasätter skrivningarna som handlar om Ösmo: "stadsgata", "småstadsbebyggelse" och "trädgårdsstadens principer" då Ösmo inte är en stad.

### Kommunens bemötande

I den fördjupade översiktsplanen för Ösmo tätort tillsammans med programhandling för förtätning södra Ösmo samt strukturplan för centrala och södra Ösmo, ges lämplig bebyggelseutveckling, skala och bebyggelse typer, värdefull grönstruktur, utveckling av infrastruktur och verksamhetsmark etcetera inom olika delar i orten. Dessa dokument vägleder tillsammans för fortsatt planering och lovprövning. Då den fördjupade översiktsplanen för Ösmo tätort också utgör en del av översiktsplanen beskrivs inte Ösmo på en mer detaljerad nivå.

Planering och utveckling gällande Ösmo har förtydligats i Ortsbeskrivningen i del 1, både i text och med karta.

Ett utvecklingsområde i nordvästra Ösmo samt söder om väg 225 har lagts till i Ösmos ortskarta.

Begreppen som används är vedertagna inom samhällsplanering och syftar på struktur, gestaltning och samband och ska inte förväxlas med tätorts- och stadsbegreppen som administrativa indelningar.

### Sunnerby och Spångbro

**Region Stockholm** ser att den utveckling som översiktsplanen beskriver gällande orterna Sunnerby, Spångbro (i RUF 2050 gemensamt benämnda Sorunda), ligger i linje med utvecklingen i RUF 2050.

### Kommunens bemötande

Noterat.

### Segersäng

**Region Stockholm** ser att den utveckling som översiktsplanen beskriver gällande Segersäng ligger i linje med utvecklingen i RUF 2050. Segersäng lyfts fram som en framtida markreserv med potential för bostäder på lång sikt. Segersäng har en pendeltågsstation som idag är relativt lågutnyttjad, vilket skulle kunna möjliggöra framtida kollektivtrafiknära bostäder. Region Stockholm ser att Segersäng på längre sikt kan vara ett lämpligt läge för bebyggelseutveckling.

**Miljöpartiet** ser en risk i att utökningen av bebyggelsen i Segersäng kan leda till att den "bullerbykänsla" som lockat många människor dit försvinner. En utbyggnad väster om järnvägen skulle inkräkta på den gröna kil som är en utlöpare från Hanvedenkilen och är av stor betydelse för ihopkopplingen mellan norra och södra grönområden i kommunen.



**Socialdemokraterna** anser att en övergripande plan behövs tas fram för Segersäng och Landfjärden. Planen ska bygga på utredningar så som en natur- och kulturvärdesinventering, arkeologiska studier samt dagvatteninventering, för att tidigt klarlägga vilka begränsningar som resultatet från dessa utredningar innebär för områdets fortsatta planering. Möjligheterna för bostadsbyggnation efter gamla 73-an ska särskilt studeras. Området bör planeras efter Trädgårdsstadens och Villastadens principer. I översiktsplanen står det att det finns två planlagda tomter för skolor i Segersäng. Socialdemokraterna anser att den tomt som ligger i den östra delen av byn är olämplig att bebygga för skoländamål. Tärnån rinner genom tomten och med sitt strandskydd på 100 meter på bägge sidor om ån, samt att en stor del av tomten är vattensjuk, kommer det att innebära stora begränsningar vad tomten kan användas till.

**Sorundanet** föreslår att pendeltågsstationen i Segersäng borde nämnas som offentlig service.

**Flera privatpersoner** anser att Segersängs by är byggd för att likna en äldre by med en väg genom byn och fritt till naturen. En ny väg runt byn skulle kunna skära av byns invånare från naturen och komma nära förskolan. Samma sak gäller tankar på verksamheter på värdefull naturmark norr om byn. Förskolebarnen använder det naturområdet. En trottoar önskas mellan Segersäng och motorvägen som skulle öppna upp för säkrare transport för fotgängare och cyklister.

**Privatperson** önskar en bredare väg mellan Segersäng och 73:an med räcken. En trottoar mellan Segersäng och motorvägen skulle öka säkerheten för gående och cyklister.

### **Kommunens bemötande**

Planering och utveckling gällande Segersäng och Landfjärden har förtydligats i ortsbeskrivningen i del 1, både i text och med karta.

Det föreslagna utvecklingsområdet för Segersäng tar hänsyn till den värdefulla utpekade grönstrukturen. Detta framgår nu tydligare i ortskartan för Segersäng.

I översiktsplanen har behovet att prioritera åtgärder gällande trafiksäkerheten i och genom Segersäng förtydligats, både genom mål, strategier, ortsbeskrivning och i planeringsförutsättningarna.

Kommunen instämmer i arbetsgången att i tidigt skede ta fram det kunskaps- och planeringsunderlag som behövs, såsom natur- och kulturinventeringar, dagvattenutredningar etcetera.

I samband med planering av en utveckling bjuder kommunen gärna in boende, förskole- och skolbarn för dialog om hur platserna används.

### **Landfjärden**

**Region Stockholm** påpekar att Landfjärden inte tillhör den prioriterade bebyggelsen enligt RUFSS 2050, utan är klassad som landsbygd och skärgård utanför den samlade bebyggelsen. Det innebär att bebyggelse i första hand ska tillkomma i andra, prioriterade lägen i Nynäshamns kommun. Det är positivt att kommunen avser att bygga ut kommunalt vatten och avlopp till Landfjärden, vilket minskar risken för negativ påverkan på natur och vattenmiljöer/recipienter.

**Haninge kommun** är positiva till föreslagna infrastruktuursatsningar och bebyggelseutveckling i Landfjärden. Vid kommungränsen är det viktigt att såväl påverkan på landskapsbilden som de samlade natur- och kulturvärden ges stor hänsyn däribland det gröna svaga sambandet vid Häringe.

**Socialdemokraterna** anser att en övergripande plan behövs tas fram för Segersång och Landfjärden. Förvaltningen förespråkar att ett inriktningsbeslut tas för Landfjärden innan arbetet med översiktsplanen är klar för antagande. Socialdemokraterna förespråkar i så fall att ett inriktningsbeslut tas som bygger på det förslag som en arkitekten presenterat för Landfjärden i presentationen för Kolbotten med upp till 400 - 500 nya bostäder, vilket kan ge upp till totalt ca. 3000 invånare i Landfjärden.

#### **Kommunens bemötande**

Planering och utveckling gällande Landfjärden har förtydligats i Ortsbeskrivningen i del 1, både i text och med karta.

Då Landfjärden är beläget vid gränsen till Haninge kommun kommer Nynäshamns kommun samråda med Haninge kommun kring aktuella mellankommunala frågor.

#### **De mindre orterna**

**Region Stockholm** påpekar att Grödby, Stora Vika samt Lidatorp, Källberga, Björsta, som samrådsförslaget pekar ut som landsbygdsorter, inte är regionalt prioriterade för bebyggelseutveckling och de kommer därmed inte att prioriteras för utvecklad kollektivtrafik.

**Miljöpartiet** anser att möjligheten för människor i Källberga att nå pendeltåg och service i Ösmo utan att behöva köra med egen bil är av största betydelse.

**Socialdemokraterna** föreslår att ett särskilt program för utvecklingen av Stora Vika bör tas fram som komplement till översiktsplanen. Vidare påpekas att det i översiktsplanen står att det idag bor cirka 650 personer i Stora Vika, men enligt senaste statistiken från SCB bor 748 invånare i tätorten år 2000.

**Sorundanet** saknar text om undersökning av föroreningar från de olika miljöfarliga verksamheter som har bedrivits i Stora Vika. Vidare saknas ett resonemang om Fållnäs vik och hur vattenkvaliteten ska kunna förbättras där genom bland annat åtgärder i reningsverket i Marsta, sidan 106.

**Stora Vika Fastigheter AB** föreslår ett nytt bostadsområde för cirka 100 bostäder i Stora Vika och har lämnat en tillhörande skiss.

#### **Kommunens bemötande**

Orterna Grödby, Stora Vika samt Lidatorp-Björsta är inte regionalt prioriterade för bebyggelseutveckling enligt RUFSS men kan enligt översiktsplanen utvecklas med kompletterande bebyggelse. Det är viktigt inte minst för att skapa underlag för service i dessa orter. Enligt RUFSS är inte heller Källberga prioriterat för bebyggelseutveckling. Källberga pekas ut i översiktsplanen som ett av kommunens pågående större utbyggnadsområden och framöver finns dessutom möjlighet att binda ihop Källberga med Ösmo, som utgör en landsbygdsnod enligt RUFSS.

Planering och utveckling gällande Grödbby, Stora Vika, Källberga, Lidatorp och Björsta har förtydligats i Ortsbeskrivningarna i del 1, både i text och med karta.

Statistik gällande invånarantal har uppdaterats med aktuell statistik från 2023.

Delar av det av Stora Vika Fastigheter AB föreslagna området för bostadsbebyggelse överensstämmer i mindre del med det utvecklingsområde som kommunen pekat ut som utvecklingsområde att utreda vidare. En större del av förslaget ligger dock inom utpekad grönstruktur samt överensstämmer inte med riksintresse för kulturmiljövården.

Gällande vattenkvaliteten i Fållnäsvisken har förtydliganden gjorts i Ortsbeskrivningen för Stora Vika. Kommunen har tagit fram underlag till ett lokalt åtgärdsprogram som beskriver förslag till åtgärder för att förbättra vikens ekologiska status, exempelvis en dagvattendamm. Detta framgår under avsnittet blå- och grönstruktur i del 2. I del 2 har avsnitt om förorenad mark och om miljöfarliga verksamheter lagts till samt förhållningssätt vid planering inom eller intill potentiella risker. Vidare ger de omformulerade mål och strategierna tydligare fokus på vattenkvalitet.

### Landsbygd och skärgård

**Miljöpartiet** önskar att vilka möjligheter som finns för att stärka jordbruket på landsbygden ska framhållas bättre. Det kan gälla stimuleringar som behövs för att möjliggöra lokala leveranser och företagsamhet rörande distribution, lagring och förädling. Det är viktigt att jordbruksmark förhindras växa igen med skog. Miljöpartiet ser de kulturhistoriska platserna som en viktig del i attraktionen av landsbygden och vill framhålla vikten av att bevara större områden runt våra fornlämningar, som ex. gravhögar, hällristningar, runstenar och fornborgar i orört skick. Även intressanta senare historia med författare som Moa Martinsson och Ivar Lo Johansson har satt områden i Sorunda och Hammersta i fokus som mycket viktiga att bevara.

**Socialdemokraterna** anser att särskilda gestaltningsprogram skall tas fram som är anpassade efter respektive landsbygdsorts förutsättningar. Även för våra skärgårdsområden bör tas fram förslag på gestaltningsprinciper som skall gälla när nytt byggande planeras. Ett särskilt program för utvecklingen av södra skärgården bör också tas fram som komplement till översiktsplanen. Socialdemokraterna är i är mycket kritiska till de många starka restriktioner för var och hur man skall få bygga på landsbygden. De anser att övriga kommundelar ska tillåtas att utvecklas, men det bör ske på privata initiativ.

**Sorundanet** vänder sig fortfarande emot formuleringar som: Delar av landsbygden och skärgården är otillgänglig och svår att försörja med vägar och allmänna kommunikationer." (s. 44). Det kan möjligen vara sant för skärgården, men som vi tidigare har påpekat flera gånger i våra tidigare yttranden, är villkoren för den storstadsnära landsbygden inte jämförbar med skärgården. Partiet påpekar vidare att fem hus inte bör beräknas som mellanskalig bebyggelse (s. 46). Det är snarast enstaka hus och småskalig bebyggelse.

**Privatperson** anger att det på sidan 42 står att jordbruket ska ges förutsättningar för att överleva. Muskån/Hammerstaån ska skyddas. Då kan det inte byggas många bostäder i anslutning till det. Att bygga öar av bostäder kommer ta död på jordbruket vilket påverkar livsmedelsproduktionen.

**Privatperson** saknar en inriktning kring Torö.

### Kommunens bemötande

Nuläge, förutsättningar och utmaningar samt planering och utveckling gällande landsbygd och skärgård har förtydligats i del 1, både i separat avsnitt och i mål och strategier. Del 2 har kompletterats gällande besöksnäring och de areella näringarna som en del av levande landsbygd samt jordbruksmark som del av beredskap.

I översiktsplanen föreslås nu att en kommunövergripande arkitekturstrategi tas fram för att beskriva och konkretisera kommunens långsiktiga ambition och vilja för utvecklingen av den gestaltade livsmiljön.

Mål, strategier, riktlinjer och förhållningssätt för byggande på landsbygd och skärgård har reviderats och förtydligats utifrån perspektivet att en levande landsbygd och skärgård är en viktig del för Nynäshamns kommuns fortsatta utveckling.

Definitionen av mellanskalig bebyggelse har reviderats till cirka 10-20 bostäder.

Muskån/Hammerstaån ingår i riksintresse för naturvården och i en grön värdekärna, samt utpekats i översiktsplanen som bevakningsområde för eventuellt framtida skydd.

Den fördjupade översiktsplanen för Torö, Oxnö och Svärdsö, antagen februari 1993, ersätts av inriktningen för området landsbygd och skärgård i denna översiktsplan.

## Befolkningsutveckling och bostadsförsörjning

**Region Stockholm** ser att kommunens bostadsprognos ligger väl i linje med Nynäshamns andel av bostadstillskottet som behövs för att möta det demografiska bostadsbehovet i regionen.

**Miljöpartiet** vill ifrågasätta det övergripande önskemålet att kommunens befolkning ska öka. Det kan inte vara ett självändamål med ökad befolkning. Visserligen ger ett ökat befolkningsunderlag för mer service av olika slag men det finns naturligtvis en kostnad inbyggd i detta. Det kan gälla vatten- och energiförsörjning men det uppstår också konflikter rörande markanvändning.

**Socialdemokraterna** anser att det är lämpligt att beskriva ytterligare tillväxtscenarier i avsnittet Befolkningsutveckling och bostadsförsörjning (s 50) utöver kommunens långsiktiga mål om en befolkningstillväxt på 1,2 %. De saknar en beskrivning på hur stor ökning av skatteintäkterna som kommunen kommer att behöva åren fram till 2030 för att klara de ekonomiska utmaningarna, samt vilken befolkningsökning som kommer att krävas för att uppnå detta. En beskrivning av det befintliga bostadsbeståndet behövs, främst i tätorterna Nynäshamn och Ösmo. För att kommunen skall klara av att erbjuda äldre medborgare möjligheten till ett aktivt liv när åldern sätter sina begränsningar bör kommunen, i sitt bostadsförsörjningsprogram, ta hänsyn till detta.

### Kommunens bemötande

I del 1 har den övergripande målbilden, mål och strategier formulerats om för en ökad tydlighet och för att möta upp till de omvärldsförändringar som skett under perioden.

Kommunen avser att återuppta arbetet med att ta fram riktlinjer för bostadsförsörjning med översiktsplanens mål och strategier till grund samt regionens revidering av Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen som stöd för arbetet.

## Transporter och hållbart resande

**Region Stockholm** är positiv till att riktlinjerna för transporter och hållbart resande bland annat lyfter att kollektiva färdmedel samt gång och cykel ska prioriteras, tillgängligheten till arbetsplatser, bostäder, service och rekreation ska förbättras och tillgång till effektiv kollektivtrafik ska vara en viktig bedömningsfaktor vid lokalisering av ny bebyggelse. Region Stockholm anser att riktlinjerna ligger väl i linje med inriktningen i RUF5 2050. Det är också positivt att riktlinjerna lyfter fram sambanden mellan kollektivtrafik och bebyggelsens lokalisering. Region Stockholm skulle gärna se att riktlinjerna också omfattade Nynäshamns kommuns intentioner för godstransporter. Som det är nu beskrivs utvecklingen av Norviks hamn och dess påverkan på ökande godstransporter. Översiktsplanen lyfter angelägna åtgärder för att hantera denna ökning, Tvärförbindelse Södertörn, åtgärder på väg 225, utvecklad pråmtrafik samt dubbelspår på Nynäsbanan, men det saknas generella riktlinjer för utveckling av hållbara godstransporter. Region Stockholm skulle gärna se att översiktsplanen lyfter fram behovet av framtida depåinfrastruktur för spår och buss. En utveckling av kollektivtrafiken med buss är beroende av depåkapacitet och i översiktsplanen finns planer för verksamhetsmark vilket kan nyttjas för depåfunktionalitet. Det finns idag tre bussterminaler i kommunen (Nynäshamns station, Spångbro och Ösmo). I samtliga terminaler är kapaciteten god, men för framtida behov behöver höjd tas för att dessa terminaler kan behövas utökas. Region Stockholm är positiv till att kommunen vill utöka tillgängligheten till skärgården, men anser att det nödvändigtvis inte är avhängt att Region Stockholm ska stå för den utökade tillgängligheten. En utgångspunkt bör vara att skapa en dialog med flera aktörer, där Region Stockholm är en av parterna.

**Haninge kommun** är positiva till utbyggnad av dubbelspår på Nynäsbanan.

**Miljöpartiet** vill att utbyggnaden av ett sammanhängande gång- och cykelnät i kommunen ska prioriteras för att få bort bilberoendet. Kommunen bör förbättra sina vägar och skynda på utbyggnad längs statliga, som gång och cykelvägen längs 255. En komplettering till gång- och cykelvägar är att göra gator till särskilt lämpliga för cykling och gångtrafik genom att införa hastighetsbegränsningar, enkelriktningar och andra enkla åtgärder för att skapa en ökad säkerhet och trygghet. Ytterligare åtgärder krävs i närheten av skolor och förskolor. Gång- och cykelvägar liksom kollektivtrafik måste även ta hänsyn till fritidsboende och utflyktsmål. Infartsparkeringar är viktiga för att föra över privatbilism till kollektivtrafik. De bör även kompletteras med säkra och skyddade parkeringar för cyklar, elcyklar och liknande fordon. Miljöpartiet instämmer i översiktsplanens förslag att en fortsatt utbyggnad av dubbelspår på järnvägen från Hemfosa ska ske och planering för det påbörjas snarast. Även fler mötesplatser för godstrafik med tåg bör planeras in för att öka kapaciteten. Möjligheten för intermodala lösningar med omlastningscentraler bör ses över. Dagens Roro- och containertrafik bör ha möjlighet att kunna lastas över direkt till tåg eller kustsjöfart. Med perspektivet 2060 bör det även övervägas om ytterligare järnvägar och järnvägsanslutningar ska byggas. Miljöpartiet anser att de ökade transportererna till och från hamnen i högre utsträckning ska ske med järnväg och kustsjöfart och att frågor om miljörisker, buller och lokal luftförorening från trafiken samtidigt prioriteras högt i planeringen.

**Pensionärspartiet** vill att samtliga färjor snarast ska flyttas till Norvik för att värna om luftkvalitet, miljö och hälsa i centrala Nynäshamn. Arbetet med väg 255 bör sätta i gång snarast och ej invänta tvärförbindelsen. Tung trafik och farliga godstransporter behöver en ny väg, och vägen anpassas till

att minska biltrafiken och säkra tryggheten för gångtrafikanter. Busstrafiken på landsbygden behöver omorganiseras med bättre avgångstider för att undvika halvtomma bussar.

**Socialdemokraterna** vill att vägarna som förbinder de olika kommundelarna byggs ut för att vara anpassade för kollektivtrafik med buss. De vill också att orterna förbinds med cykelvägar för att underlätta för medborgarna att använda cykel i stället för bilen i så stor utsträckning som möjligt. ÖP-förslaget bygger fortsatt på en koncentration av bebyggelsen till stationerna. Stycket om att det "i nära anslutning till pendeltågsstationer och busshållplatser med hög turtäthet, är en högre exploateringsgrad lämplig" liksom de föreslagna riktlinjerna "En högre exploateringsgrad är lämplig inom 600 meter från station eller busshållplats med minst 4 avgångar i timmen i rusningstid" (s53) ifrågasätter Socialdemokraterna skarpt, framför allt om det skall tolkas så att de områdena skall bebyggas med höga hus i en tätare miljö. Vidare föreslår partiet att Segersängsvägen måste byggas om med en ringlinje för att förhindra genomfartstrafik med tunga fordon. Här bör en alternativ lösning söder om Segersäng utredas. Den skulle göra kommunens stora markområde i söder tillgängligt samtidigt som den planerade bebyggelsen i Västra Segersäng skulle få en hållbar trafiklösning. Den kan dras vidare och anslutas vid Åby förbi de smala och krokiga delarna på vägen dit. Socialdemokraterna bifogar en skiss av den tänkta rundbusslinjen som förbinder pendeltågstationerna i Ösmo och Segersäng. Vidare anses att Sunnerby – Spångbro och Grödby bör studeras utifrån att de kan ingå i den rundbusslinje för matartrafik mellan de två pendeltågsstationerna Ösmo och Segersäng och den omgivande landsbygden.

**Sorundanet** anser att den ohållbara trafiksituationen på väg 225 behöver belysas liksom de livsfarliga situationer som uppstår på grund av avsaknaden av gång- och cykelväg mellan Ösmo och Spångbro samt från Spångbro och upp mot Frölunda. Vidare instämmer Sorundanet i att väg 546 genom Segersäng är i stort behov av förbättringar, och anser att Segersängsvägen väg 546 och de trafikproblem som finns, behöver tas upp även för Grödby samt att vägen behöver ledas förbi Grödby. Det är minst lika stora problem på Segersängsvägen i Grödby, där det dessutom saknas belysning och gång- och cykelbana. Där går skoleleverna i mörkret i snödrivorna och delar körbana med lastbilar och timmerbilar.

**Aktionsgruppen för gång- och cykelväg längs väg 225** instämmer i strategi 2 om hållbara orter (s. 22) att kopplingar mellan kommunens tätorter i form av bland annat gång- och cykelstråk är en viktig del av att göra orterna hållbara. Formuleringen om detta i ÖP-förslaget är alltför svag och stämmer inte överens med den gång- och cykelplan som antogs av kommunfullmäktige i december 2021 som en del av kommunens trafik- och mobilitetsstrategi. Översiktsplanen bör ge samma budskap som gång- och cykelplanen, nämligen att det har hög prioritet att åstadkomma kopplingar mellan orter i form av gång- och cykelstråk. Detta budskap bör även finnas med bland riktlinjerna för transporter och hållbart resande. För områden där ny bebyggelse planeras står det flera gånger att gång- och cykelvägar ska stärkas "på sikt" Aktionsgruppen föreslår att det av ÖP-förslaget framgår att kommunen ställer krav på exploatörer att anlägga gång- och cykelvägar som på ett lämpligt sätt ansluter till kollektivtrafik och gång- och cykelstråk. Vidare anses det att göra kommunen attraktiv för cykelturism vore en styrka för besöksnäringen. Särskilt angeläget vore tillskapandet av en trafiksäker cykelled längs hela väg 225, eftersom denna skulle knyta samman Nynäshamn (och därmed Gotland) för cykelturism från Södertälje- och Botkyrkahållet.

**Företagarna Stockholm-Mälardalen** vill trycka på vikten av att binda ihop kommunens besöksmål med gång- och cykelvägar så att de blir tillgängliga för smidiga dagsutflykter för personer som bor i eller besöker Nynäshamn och som inte kan eller vill ta bil eller buss för en kort utflykt. Glöm inte bort busstrafiken, på senare år har det i många kommuner funnits en tendens att försämra tillgängligheten till stadskärnor och centrala områden för bussar, vilket lett till att centrumhandel och centralt belägna restauranger tappat omsättning till förmån för framför allt stora kedjor belägna utmed motorvägarna.

**Naturskyddsföreningen** påpekar att stycket "Kopplingarna mellan orter i form av vägar, kollektivtrafikförbindelser som gång- och cykelstråk ska värnas och stärkas på sikt." inte stämmer överens med den gång- och cykelplan som antogs av kommunfullmäktige i december 2021 som en del av kommunens trafik- och mobilitetsstrategi. Av denna framgår att "hög prioritet" ges åt att "åtgärda bristen på gång- och cykelvägar mellan tätorterna". Naturskyddsföreningen föreslår att samma formulering och ambitionsnivå bör finnas i översiktsplanen. Naturskyddsföreningen vill att de åtgärder som har tagits fram i arbetet med åtgärdsvalsstudien för väg 225 samt den fördjupade utredningen för ett antal problempunkter skyndsamt ska färdigställas. Trafiksäkerheten måste höjas på vägen. Tvärförbindelse Södertörn kan inte anses vara en miljövänlig lösning och färdigställandet av denna ligger långt i framtiden. Snabba och effektiva överföringar från sjöfart till tåg och kustsjöfart bör utredas enligt föreningen. Kommunen behöver samverka med hamnarnas ägare för att möjliggöra hållbara godstransporter. Kommunen bör agera med fler aktörer för hårdare bestämmelser för utsläpp.

**Stockholms hamnar** ser positivt på att kommunen beskriver en stark och hållbar tillväxt för Nynäshamns kommun. Nynäshamn är ett nautiskt nav med Norvik, som förtjänar större plats i översiktsplanen. Det nautiska navet bidrar med många arbetstillfällen. Stockholms hamnar påpekar några felaktigheter vad gäller fartygslinjer.

**Privatperson** menar att tvärförbindelse Södertörn inte löser lastbilsinfarkten på väg 225 och föreslår en Himmerfjärdsled sträckan Spångbro/Sorunda-Hölö. Ösmo resecenter bör kopplas till Södertälje Syd och Skavsta flygplats. Järnväg bör utvecklas mellan Norviks transithamn, S:t P-Norvik- Göteborg; en dragning Ösmo- Syd Vansta-Norr Berga- Hoxla- Hölö/Mörkö. Nynäshamn bör vara ett ansikte för kryssningsfartyg med fler linjer.

### **Kommunens bemötande**

Översiktsplanen har kompletterats med mål, strategier och förhållningssätt för en utveckling av hållbara godstransporter och tydliggör Nynäshamns stad med dess hamnar som ett logistiskt nav.

Kapitlet Transporter och hållbart resande har kompletterats med skrivningar om depåer och bussterminaler.

Planförslaget har förtydligats gällande behoven av gång- och cykelvägar, trafiksäkerhetsåtgärder, kollektivtrafikutveckling och andra lösningar för hållbara transporter på väg, järnväg och sjöfart. Prioriterade behov tydliggörs i översiktsplanen genom kartor och målbeskrivningar för att underlätta i dialog med berörda aktörer, däribland Trafikverket som har väghållaransvaret för flertalet vägar utanför kommunens största orter. Behoven av en förbättrad trafiksäkerhet längs med Segersängsvägen och väg 225 har tydliggjorts.

Kapitlet Transporter och hållbart resande har kompletterats och förstärks både i textbeskrivningar, karta och genom de förhållningssätt som uttrycks i Så här gör vi. Vad som anses vara god tillgång till kollektivtrafik har förtydligats och beakta hela kommunens förutsättningar och behov. Cykelturism har lagts till.

## Näringsliv

**Region Stockholm** menar att det finns en stor efterfrågan på mark för verksamhetsområden, vilket till stor del beror på utvecklingen av Norviks hamn, och samrådsförslaget lyfter behovet av att kommunen har beredskap för detta. Region Stockholm instämmer i att det är viktigt att kommunen har beredskap för ökad efterfrågan och pekar ut områden för framtida verksamhetsetableringar. Det är positivt att samrådsförslaget har riktlinjer för handel och att centrala Nynäshamn pekas ut och ska stärkas som kommunens största handelsplats, vilket bidrar till att stärka stadskärnans attraktionskraft, minska transportbehovet samt minska behovet av att ny mark tas i anspråk. Region Stockholm delar kommunens bild av utmaningen gällande kompetensförsörjning med brist på högskoleutbildad arbetskraft och anser att riktlinjerna bidrar till att möta utmaningen.

**Miljöpartiet** är positiva till översiktsplanens höga ambitioner för näringslivet, men lyfter att hållbarhetsperspektivet behöver vara ledstjärnan för utvecklingen. Avsättningar av mark för företag bör vara försiktig. Om nya marker ska tas i anspråk bör noggranna bedömningar och värderingar göras av förtjänster av företagsetableringar gentemot den mark- och landskapspåverkan som krävs, Sårbarhetsbedömningar av vatten- och energiförsörjning relaterat till övriga aktörer och invånare i kommunen är lämpligt. Miljöpartiet lyfter vikten av dragningskraft för att uppnå översiktsplanens mål om att "Nynäshamn ska vara en dynamisk kommun som främjar innovationer och där människor vill starta och utveckla verksamheter...". De lyfter bra skolor och värdefulla omgivningar, utveckla till exempel besökssektorn med förslagsvis naturturismföretag, en internationell verksamhet utifrån den omfattande färjetrafiken samt kryssningsfartygens anlop. Möjlighet för utveckling av små och medelstora exportföretag och lokalisering för tillverkning eller andra företag som är beroende av godstransporter bör med fördel lokaliseras i närheten av hamn eller järnväg, samt omlastningscentraler. Miljöpartiet lyfter vidare möjligheterna i besöksnäringen som sektor, turismnäring där skärgården är speciellt attraktiv som destination, cykelturismen, exempelvis genom en gång- och cykelväg ut till Käringboda naturreservat. En sektor av besöksnäringen som ofta förbises är fritidshusen. På sommaren får Nynäshamn en betydande ökning av invånare. Slutsatsen är att en kontinuerlig diskussion bör föras över hur turismens behov ska tillgodoses.

**Socialdemokraterna** vill att förvaltningen får ett uppdrag att ta fram en plan för hur kommunen kan lösa behovet av verksamhetsmark, både i ett kort perspektiv till 2030, som i ett längre fram till 2040. De vill också att förvaltningen får uppdrag att ta fram mål för hur många nya arbetsplatser som skall tillkomma i kommunen fram till 2030 respektive till 2040.

**Företagarna- Stockholm -Mälardalen** anser att samrådsförslaget till ny översiktsplan pekar ut en positiv riktning för Nynäshamns utveckling på flera områden, men att det inte finns någon tydlig långsiktig vision och vilja för företagets utveckling i Nynäshamn eller för företagandets roll i kommunens framtida utveckling. Det saknas koppling till kommunens näringslivsstrategi, vilken typ av företag vill man ska starta och etablera sig i Nynäshamn, var ska de etablera sig och vilken roll ska de lokala företagen spela i samhällsbyggandet? Vidare framför Företagarna att de är positiva till en tydlig målsättning om att kommunen ska kunna erbjuda varierade och goda livsmiljöer. Vikten av



att binda ihop kommunens besöksmål med gång- och cykelvägar och är positiva till att Nynäshamn har höga ambitioner på miljö- och klimatområdena. Det är emellertid oklart vilken roll kommunens företag är tänkta att spela i den gröna omställningen. Företagarnas bedömning är att de verksamhets- och utvecklingsområden som pekas ut i översiktsplanen är otillräckliga för att möjliggöra den utveckling som krävs för att förse Nynäshamns kommun med 175 nya arbetstillfällen per år. Planberedskapen för verksamhetsmark behöver vidgas, både i bemärkelsen att det behövs större ytor och i bemärkelsen att det behövs en större mångfald av ytor med förutsättningar att etablera olika typer av verksamheter. Vidare så bör kommunen eftersträva att både större och mindre företag ska kunna etablera sig i Nynäshamn. Slutligen tillstyrks den inriktning för energiförsörjningen som anges i förslaget till översiktsplan.

**Naturskyddsföreningen** ifrågasätter om det finns ett behov för att avsätta mer mark till företagsparker med redan mer än 100ha redan är avsatta. Detta kan resultera i att den fina lantliga miljön försvinner längs Väg 73. Naturskyddsföreningen uppmanar kommunen att prioritera följande områden inom näringsliv: Högskola eller annan möjlighet till högre utbildning för kommunens invånare. Hållbara näringar. Fokus bör vara på att locka entreprenörer och ny hållbar industri som eventuellt kan ersätta exempelvis Nynäs AB. Cykelturism, främjat av ett väl genomtänkt nätverk av gång- och cykelvägar. Att tillgängliggöra mark för Småskaligt jordbruk då intresset för odling och självförsörjande ökar. Utveckling av lokal matproduktion och livsmedel, hellre än industriverksamheter.

**Stockholms hamnar** saknar i kapitlet näringslivsbeskrivning av fördelen för verksamhetsområden att ligga nära en hamn. I kapitlet besöksnäring saknas en beskrivning av det positiva tillskott till besöksnäringen som färjepassagerarna ger.

### Kommunens bemötande

Översiktsplanen har kompletterats med mål, strategier och förhållningssätt för en hållbar utveckling av verksamhetsmark och näringsliv. Kommunen är positiv till utveckling av verksamhetsmark för företag utifrån respektive plats specifika förutsättningar. I målet En växande hållbar kommun med tillhörande strategier förtydligas hållbarhetsperspektivet.

Del 2 och då särskilt kapitlet Näringsliv, har både texter och förhållningssätt utvecklats och kompletterats.

I del 2 har kapitlet Klimatpåverkan och klimatanpassning kompletterats med skrivningar att det krävs engagemang från alla för att klimatmålen ska kunna uppnås.

## Grön- och blåstruktur

**Region Stockholm** är positiv till att samrådsförslaget redovisar och utvecklar kopplingen mellan den regionala och kommunala grönstrukturen och dess värden, att förslaget tydliggör att den regionala och lokala grönstrukturen ska bevaras och utvecklas samt att grönstrukturen ska vara sammanhängande och att svaga gröna samband ska stärkas.

**Miljöpartiet** anser att förslaget tar upp naturvård på ett förtjänstfullt sätt med bland annat flera väl valda förslag till nya naturreservat. Karingboda och Järflotta borde vara gröna värdekärnor även om de i planen förs fram i blåstrukturen. Skärgården öster om Nynäshamns tätort (Bedarön, Yttre gården, Stora Ramklöv mm) bör utredas för eventuellt naturskydd då området är betydelsefullt för både friluftsliv och fågel. Kommunen ska värna om de ekologiska värden i samband med planering,

bygglov, strandskydd och annan tillståndsgivning i både landsbygd och i centrala lägen. Dispenser från strandskydd ska ha mycket starka skäl. De överträdelser från strandskyddet som sker idag måste åtgärdas. Miljöpartiet anser att bibehålla och utveckla Nynäshamns skogs attraktion är centralt. I tätortsnära lägen behöver skogsnäringen få vägledning i vilken anpassning som är viktig för andra samhällsintressen. Detta kan gälla markavvattning, närströvområden, lokalklimat, landskapsbild med mera. Miljöpartiet menar även att Nynäshamns kommun bör lägga ner omfattande resurser på en frisk Östersjö. Redan nu finns våtmark för avloppsrening men som exempel bör även jordbrukets utsläpp och dagvattenrening i högre grad ses över. Som en delåtgärd föreslår Miljöpartiet att Fållnäsvisken får särskild uppmärksamhet och föreslår att en särskild plan för en friskare Fållnäsvisk tas fram.

**Pensionärspartiet** påpekar att Nynäshamns många fritidsmöjligheter ska tas hand om och förvaltas. Anlagda bad och naturbad ska skötas. Pensionärspartiet vill att Lövhagens naturområde ska göras till naturreservat, och att planer som funnits för byggande bör revideras för gott. För att bevara strandskydd och god tillväxtmiljö för djur och växter ska tillsynsförslag utvecklas. Befintliga parker, lekplatser och naturliga mötesplatser ska värnas om.

**Socialdemokraterna** lyfter att det kommer sannolikt att uppstå motsättningar mellan viljan att utveckla kommunens markområden för nya bostäder och annan service med bevarandetanken för de gröna kilarna. Naturvärdesinventering ge vägledning om hur man kan utveckla nya bebyggelseområden utan att värdefulla naturvärden går till spillo. Socialdemokraterna betonar att målen i Yt- och Grundvattenplanen måste skyndsamt styra arbetet med att rena Nynäshamns vattenområden.

**Sorundanet** uppmärksammar att mycket text finns om förtätning av bostäder och arbetsplatser, men betydligt mindre text om bevarande av grönområden. Vidare att det beträffande strandskydd, en gång tagits ett beslut i kommunen att arealen strandskyddat område inte får minska. Om man beviljar standskyddsdispens för ett område, behöver strandskyddet alltså öka på ett annat ställe, men detta verkar ha tappats bort? Partiet saknar ett resonemang om Fållnäsvisken och hur vattenkvaliteten ska kunna förbättras där genom bland annat åtgärder i reningsverket i Marsta.

**Lantbrukarnas Riksförbund** anser att texten strandskydd behöver kompletteras med att det finns undantag för byggnader kopplat till bl.a. jordbruk och som måste ligga inom strandskyddat område för driftens skull. Vidare anses att markavvattningsföretag bör finnas med, tillsammans med en beskrivning av övrig vatteninfrastruktur (diken, täckdikning osv) samt att principerna kring dagvattenhantering förtydligas. Vidare anses att maskinarbete kopplat till jordbruk och skogsbruk inte ska räknas som buller i tysta områden så att jord- och skogsbruk inte begränsas inom dessa områden. Det behöver också framgå att jordbruksmark inte är mark för rekreation.

**Naturskyddsföreningen** anser att översiktsplanen bör redovisa hur kommunen planerar att använda sin mark för att uppnå de tre delmålen. Det bör utredas var bebyggelse kommer att ha minst påverkan på miljön samt efterfrågar en precisering av hur kommunen bör verka för att upprätta relevanta skydd. Ett förtydligande behövs om hur det säkerställs att de gröna områdena blir sammanhängande och tillräckligt stora utbredningsområden, så att ekosystem kan fungera och bevaras för djuren och den biologiska mångfalden. Naturskyddsföreningen önskar förtydliganden av planerade reservatsbildningar. Vidare behövs en förtydligande kring så kallat "rationellt" skogsbruk som vanligen står i konflikt med att bevara och förstärka natur och kulturvärden.

Naturskyddsföreningen ser inte hur utvecklingen av grönstrukturen i området öster om väg 73, är förenlig med planerna på nya bostäder och industrietableringar i samma område. Detta bör utredas igen. Föreningen vill även att begreppet ekosystemtjänster bör vara mer centralt och inte enbart användas i texten om grön och blåstruktur, utan även i andra delar av planen. Det bör tas fram en rutin för kompensationsåtgärder och även avsättas mark som kan användas för kompensation. Det önskas vidare att det beskrivs i översiktsplanen hur kommunen sprider information om kompensation samt hur man uppmanar privata markägare att bevara skog och mark. Föreningen anser också att det i tätbebyggda områden bör säkerställas att alla har tillgång till fina och varierade grönområden. Möjligheter till stadsodling bör utökas. Kommunen bör satsa stort på en frisk Östersjö. Jordbrukets utsläpp och dagvattenrening bör i högre grad ses över. Ekologisk odling bör förespråkas. Naturskyddsföreningen lämnar också platsspecifika synpunkter på grön och blåstruktur områden: Fagersjön, Fituna, Östra Styran, Kronberget, Ålby grustäkt, Stora Vika, Fitunaån/Källstaån. Naturskyddsföreningen anser att det står för lite om strandskyddet. Kommunen uppmanas vara återhållsam med att ge dispens på strandskydd och måste därför kontinuerligt följa upp ärenden av dessa slag, särskilt när markägare ansöker om dispens.

**Natviks samfällighet (ga1)** anser att skogsområdet på västra sidan som gränsar mot Nynäsgård är ett omtyckt rekreations och strövområde, och därmed att skogsområdet mellan Natviks samfällighet och Nynäsgård ska skyddas.

**Privatperson** pekar på att den gröna värdekärnan nr3 Fjättern till stor del är avverkad 2021. Värdet för boende i glesbygd är just skog. Det som tas bort och bebyggs är för all tid förlorat. Området kring nordost om Fjättern mot Ålgviken behöver skogen som lungor mot väg 73 och som ett bullerskydd mot crosskörning. Privatpersonen ifrågasätter nu om crossbanan fortsatt kan ha samma verksamhet nu när skogen är borta.

**Privatperson** påpekar att kulturmiljön nämns specifikt men inte den gröna utemiljön i förtätning av orter. Hur ska parker och andra offentliga utemiljöer utvecklas för att främja människors bästa? Ska vi ta hänsyn till de ekosystemtjänster som exempelvis träd i städer och orter?

**Privatperson** anser att översiktsplanen är en mycket ambitiös och grundlig plan. Det är fint att vi har så fantastiska och stora områden för friluftsliv och att vi ska värna dessa är en självklarhet. Privatpersonen saknar en rubrik med "Central grönstruktur", där de citynära och centrala gröna oaserna dvs Svandammsparken, och inte minst den gamla anrika sjukhusparken på Trehörningen bör nämnas. De har betydelse för turister, boende, kulturhistoria och fågellivet.

### **Kommunens bemötande**

Grönstrukturavsnittet har utvecklats vidare med beskrivningar och förtydliganden i text och kartor, bland annat gällande ekosystemtjänster och nytt avsnitt om Parker och närnatur.

Kommunen har gjort en översyn och prioritering av vilka naturområden som under planperioden föreslås få ett formellt skydd. Övriga områden finns kvar som utpekade utrednings- eller bevakningsområden. Detta ger en tydlighet kring vilka områden som under planperioden har ett behov av att skyddas och ligger i linje med tidigare syfte om att tydliggöra skyddsvärda områden.

I översiktsplanen föreslås att kommunen tar fram ett kommunövergripande strategiskt underlag kopplat till grönstruktur, ekosystemtjänster och grön infrastruktur, exempelvis genom en grönplan.

Käringboda och Järflotta har redan ett starkt skydd och utpekade värden i och med naturreservat. Värdena på öarna i skärgården öster om Nynäshamns tätort har identifierats som ESKO (ekologiskt särskilt känsliga områden) vilket kommunen anser vara tillräckligt.

Värdering av befintliga naturområden och grönstruktur görs alltid under planprocessen i samband med planprövning. Det ligger då till grund för om ett planförslag är lämpligt att gå vidare med, behöver anpassas eller avbrytas.

På nationell och regional nivå såsom Länsstyrelsen, har god vägledning kring skogsnäringen tagits fram.

Kommunen har tagit ner barkborreskog på kommunmarken 2021 (norr om folkracebanorna). Är skogen angripen av granbarkborre är sannolikheten stor att den tillslut ändå faller och bullerskyddet har då försvunnit på sikt.

Kommunen prövar och beslutar enligt miljöbalkens reglering för strandskyddsdispens. Samhällsbyggnadsnämnden utövar tillsynsverksamhet.

Texten om strandskydd har reviderats och tar tydligare ställning samt anger de särskilda skäl som gäller enligt lagstiftningen för att dispens från strandskyddet ska kunna ges. Viss kompletteringsbebyggelse och mindre utveckling i utpekade orter kan bli aktuellt inom strandskyddat område. Detta gäller främst där det motiveras av strategiska bebyggelselägen för att möjliggöra fortsatt drift inom de areella näringarna eller för hållbara samhällen. I detaljplaneringen och bygglovsärenden görs då en prövning utifrån strandskyddslagen/miljöbalken.

Gällande att arealen strandskyddat område inte får minska finns motsvarande skrivning inte längre med i kommunens styrdokument och gäller således inte längre.

Blåstrukturavsnittet har kompletterats med mer information om våtmarker, diken och vattendrag, samt markavvattning.

Blåstrukturavsnittet i del 2 har utvecklats med ytterligare beskrivningar, tabell över de miljö kvalitetsnormer som berör orterna, möjliga kumulativa effekter samt riktlinjer från Yt- och grundvattenplanen. Vattenförekomsterna har också tydliggjorts i karta.

Utifrån den reviderade miljökonsekvensbeskrivningen framgår att nollalternativet har ett tematiskt tillägg som utgörs av en yt- och grundvattenplan. Denna kommer att vara tematiskt tillägg även till denna översiktsplan. Där finns åtgärder som kommunen har bedömt krävs för att kommunens vatten ska uppnå god status. Åtgärderna berör övergödning, miljögifter, fysiska förändringar, klimatförändringar, försurning, främmande arter, skydd av dricksvatten, fiske, skadliga ämnen i grundvatten och övriga miljöproblem. En separat handlingsplan för åtgärderna har tagits fram. Detta pågående åtgärdsarbete gör att bedömningen av MKN för vatten blir positiva konsekvenser jämfört med nollalternativet. Den samlade bedömning för planens påverkan på vattenmiljö är att det inte bedöms

uppkomma någon negativ effekt på aspekten jämfört med nollalternativet. Därmed blir det en positiv konsekvens under förutsättning att föreslagna åtgärder genomförs och att arbetet med kommunens yt- och grundvattenplan fortgår. Föreslagna åtgärder resulterar i minskad övergödning av vatten och skyddade strandområden. Utifrån kommunens Yt- och grundvattenplan har underlag för ett lokalt åtgärdsprogram tagits fram gällande Fållnäsvisken och Västra Styran. Dagvattenpolicy finns där det bland annat framgår att dagvattenfrågor ska utredas inför nya exploateringsområden. Kommunen arbetar succesivt i riktning mot en friskare Östersjö.

Avsnittet om Tysta områden i del 2 har förtydligats vad gäller förhållningssätt.

## Social hållbarhet

**Region Stockholm** anser det positivt att samrådsförslaget har ett mål om att Nynäshamns kommun ska vara socialt hållbar och innehåller riktlinjer för social hållbarhet. Det är också positivt att riktlinjerna så tydligt kopplar den sociala hållbarheten till fysisk planering, bebyggelse och livsmiljöer. Utifrån ett folkhälsoperspektiv är det exempelvis positivt att kopplingen mellan den byggda miljön och folkhälsan lyfts på ett tydligt sätt men att förslaget med fördel skulle kunna fördjupas i frågor som rör buller, luftkvalitet och tillgång till grönområden och friytor för olika ändamål.

**Miljöpartiet** anser att arbetet med att bryta bostadssegregationen ska intensifieras. En blandad bebyggelse är då en förutsättning. Ett större fokus måste också läggas på att integrera våra nyanlända i den kommunala gemenskapen. Det är också viktigt att befintliga och kommande bostadsområden har goda kommunikationsmöjligheter. Det gäller både för kollektivtrafik och gång- och cykelvägar. Det måste vara lätt att ta sig till närmsta järnvägsstation utan att behöva bil. Därmed minskar även behovet av infartsparkering och trafik inom bebyggelse.

**Socialdemokraterna** ifrågasätter strategin att bygga "inifrån och ut" och att det ska generellt ge goda förutsättningar för att förenkla i vardagen. Det finns många fler frågor som är avgörande för att våra kommundelar ska bli samhällen där människor trivs och kan utvecklas.

**Privatperson** saknar barnperspektivet i översiktsplanen. Barn ska kunna leka och utvecklas i parker och lekplatser och på offentlig plats.

### Kommunens bemötande

Översiktsplanen mål och strategier har omformulerats med tydligare koppling till social hållbarhet. Särskilt lyfts dessa aspekter fram genom målet En kommun – levande och sammanhållen, med tillhörande strategier. I Ortsbeskrivningarna Planering och utveckling gällande orterna har förtydligats i Ortsbeskrivningarna i del 1, både i text och med karta. Bland annat framgår nu viktiga kopplingar och tyngdpunkter i staden vilka har bäring på social hållbarhet. I den reviderade miljökonsekvensbeskrivningen finns sociala konsekvenser av planförslaget bedömt, framför allt i avsnittet 5.9 Vardagsliv och trygghet. Planförslaget bedöms ge positiva konsekvenser för invånarens jämlika tillgång till vardagsfunktioner, men med viss risk för ojämlik tillgång till bostadsnära service.

Översiktsplanen har kompletterats med skrivningar gällande barnperspektivet främst i kapitlet Social hållbarhet och avsnittet Barns perspektiv men också bland annat vid planering och utformning av allmänna platser och gatumuljöer, utemiljöer som inbjuder till

lek, tillgång till goda ljudmiljöer samt vid platsanalyser av boendes och särskilt då barnens, närmiljöer.

## Bebyggelse och kulturmiljö

**Region Stockholm** vill lyfta fram att kultur och kulturmiljöer är resurser i samhällsplaneringen och att det finns ett behov av att i än högre grad integrera kultur och kulturmiljö med bebyggelseplaneringen. Översiktsplanen bör redovisa hur Nynäshamns kommun kan använda sina kulturmiljöer som resurs för att skapa attraktiva livsmiljöer och besöksmål.

### Kommunens bemötande

Kapitlet Arkitektur och kulturmiljö har kompletterats och förtydligats med skrivningar och förhållningssätt kring kulturmiljöer som del av attraktiva livsmiljöer och besöksmål.

## Klimatpåverkan och klimatanpassning

**Region Stockholm** är positiv till att samrådsförslaget har ett genomgående fokus på hållbar samhällsutveckling och att klimatperspektivet har fått ett eget kapitel som beskriver hur Nynäshamns kommun ska arbeta för att nå det nationella klimatmålet genom tre övergripande kommunala klimatmål.

**Miljöpartiet** lyfter att Skogsbruket och jordbruket har stor betydelse för klimatanpassning. Ett felaktigt bruk av marken, som större kalhyggen, kan åstadkomma stora skador vid häftiga skyfall. En obligatorisk begäran om samråd vid avverkningar i tätortsnära eller på annat sätt känsliga lägen bör införas i Översiktsplanen.

För att minska effekterna av häftiga skyfall inom tätorter är det angeläget att det inte är för mycket hårdgjorda markytor. Det innebär en svårighet för förtätningsstrategin. För att lindra effekterna av hög värme och hård vind, bör också trädplanteringar inom tätorterna längs gator och hus vara med i planläggningen. Miljöpartiet håller med om att ny kustnära bebyggelse i högsta grad ska undvikas av klimatanpassningsskäl men även med tanke på strandskydd.

**Pensionärspartiet** önskar att begreppet "klimatsmart" ska vara vägledande för all framtida planering. Lågt liggande områden som riskerar översvämmas kan klimatanpassas genom grönstruktur och mångfunktionella ytor, exempelvis attraktiva vattenstråk och dammar. Partiet ser att det med fördel kan anläggas multifunktionella ytor vid gästhamnen och övrigt lågt liggande ytor i kommunen, till exempel strandpromenaden.

**Socialdemokraterna** hänvisar till sitt förslag på rundbusslinje som en stor möjlighet att minska klimatpåverkan. De betonar att för att klimatanpassa kommundelarna behöver man planera för såväl värmeböljor som kraftig nederbörd. Kommundelarna bör planeras med ytor som kan ta hand om stora regnmängder under kort tid, utan att viktiga samhällsfunktioner eller fastigheter riskeras att skadas.

**Sorundanet** anser att det saknas ett resonemang kring buller och avgaser från färjetrafiken när båtarna ligger i hamn och inte är anslutna till el. Kommunen har stora problem med utsläpp av växthusgaser. Även om det står att kommunens många godstransporter innebär en utmaning, både för närmiljön och de totala växthusgasutsläppen, så adresserar texten inte problemet med den mycket stora ökningen av lastbilar och långtradare som Nynäshamns hamn och Norvik genererar.

**Lantbrukarnas Riksförbund** önskar förtydliganden kring frågor som återförande av slam på åkermark, digitaliseringens vikt för de gröna näringarna samt hur kommunen ställer sig till småskaligt vindkraft. Vidare anses att jordbruksmark inte ska användas för solenergianläggningar.

**Naturskyddsföreningen** vill att kommunen skapar en klimatbudget och en färdplan som beskriver hur och när klimatmålen skall uppfyllas. Satsa på en minimum minskning av växthusgaser, åtminstone 10% per år. Att öka kolinlagring bör vara en del utav en markanvändningsstrategi.

### Kommunens bemötande

Översiktsplanen tar upp betydelsen av stadsgrönka för att rusta våra orter för ett förändrat klimat. Del 2 har också kompletterats med beskrivningar och faktaruta om naturbaserade lösningar och hur de kan hantera negativa effekter av klimatförändringarna. Vidare har sambandet mellan grönstruktur och klimatanpassning förtydligats.

Avsnittet om värmeböljor har utvecklats, bland annat med skrivningar om vilka effekter en ökad medeltemperatur kan få i länet samt en övergripande genomgång av vilka riskområden för värmeöar som finns i kommunen enligt länsstyrelsens värmekartläggning.

Nytt kapitel Risker, hälsa och säkerhet har tillkommit i del 2 som innehåller avsnitt Livsmedelsproduktion och beredskap inklusive jordbruksmark. Förhållningssätt och hänvisning till Länsstyrelsens vägledning för jordbruksmark i den fysiska planeringen samt kartunderlag har lagts till. Markanvändningskartan, strategikartan, ortskartorna i del 1 samt kartan i del 2 tillhörande kapitlet Risker, hälsa och säkerhet innehåller nu jordbruksmark.

Avsnittet om Solcellsparkar har förtydligats med att solcellsanläggningar i första hand lokaliseras på lågproduktiv jordbruksmark eller mark som ligger i träda. Parkerna ska även anläggas på sådant sätt att marken går att återställa efter att solcellerna monterats ned. Vidare bör agrivoltaiska system eftersträvas. I ett sådant system integreras jordbruksverksamhet (odling och/eller djurhållning) i solcellsparken.

Klimatbudget är en fråga som inte bäst hanteras inom ramen för en översiktsplan, bland annat då en sådan budget behöver uppdateras ofta, kanske så ofta som varje år. I del 2 har kapitlet Klimatpåverkan och klimatanpassning kompletterats med skrivning om kolsänkor och kolinlagring.

## Teknisk försörjning

**Region Stockholm** påpekar att kapitlet om energiförsörjning enligt Nynäshamns kommun ska fungera som kommunens energiplan enligt lag (1977:439) om kommunal energiplanering. Enligt denna lag ska det i varje kommun finnas en aktuell plan för tillförsel, distribution och användning av energi i kommunen. Planen ska också innehålla en analys av vilken påverkan verksamheten har på miljön, hälsan och hushållningen med mark och vatten och andra resurser. Region Stockholm anser inte att samrådsförslagets kapitel om energiförsörjning motsvarar de krav som ställs på en energiplan. Region Stockholm anser vidare att frågan om kraftförsörjning ska få ett större utrymme under avsnittet om teknisk försörjning, där kraftförsörjning ska lyftas som en strategisk regional fråga och utvecklas i planen, mot bakgrund av den befolkningstillväxt som planen tar höjd för.

**Miljöpartiet** vill poängtera att solpaneler i hög omfattning bör placeras ut på byggnader och där det är lämpligt även på marken. Det är lämpligt att i bygglov och detaljplanering ta upp frågan om takens utformning för att optimera utplacering av solceller. Särskilda "solkartor" som visar hur nya byggnader helst ska placeras för att ta vara på instrålningen kan tas fram. Miljöpartiet instämmer

med ÖP att möjligheten till vindkraft ska noga undersökas. Elnätet behöver förstärkning men även möjligheterna att minska tillförselbehovet behöver ses över enligt miljöpartiet. För nybyggnationer kan det innebära att de geografiskt placeras så att värmebehovet minskar men det kan också innebära att bostadsområden och anläggningar placeras där transportbehovet är som lägst. Befintliga anläggningar måste inventeras och värderas när det gäller möjligheten att minska energikonsumtionen. Miljöpartiet anser att dagens VA-lösning är sårbar med en enda ledning från Mälaren. Vattentillförseln kan även vara en central fråga när det gäller hur mycket kommunen kan "växa". När det gäller vattenförsörjning i kustnära områden med egna brunnar måste hänsyn även tas till eventuell saltvatteninträngning.

**Socialdemokraterna** anser att samband med att nya VA-planer antas så bör också en lösning redovisas för hur kommunen ska kunna stänga de gamla reningsverken i Torp och Marsta. Planen bör innehålla en lösning där det västra och östra systemen byggs ihop så att Gorans vatten även kan försörja exempelvis Ösmo. Kommunen måste ta fram en VA- och dagvattenplan som uppfyller såväl vattenmyndighetens som Länsstyrelsens krav. Socialdemokraterna skriver att för att klara av energiförsörjningen av samhället i framtiden behöver de storskaliga energilösningarna kompletteras med lokala lösningar. Här kommer såväl solceller som vindkraft att kunna spela en viktig roll i framtiden. Det står i förslaget till översiktsplanen att kommunen jobbar med att alla invånare ska få god bredbandsuppkoppling. Översiktsplanen behöver redovisa hur många av kommunens invånare har bredband idag och om det finns en konkret plan för att säkerställa att målet uppnås.

**Företagarna Stockholm Mälardalen** anser att Nynäshamns kommun och hela Stockholms län bör bli mer självförsörjande på energiområdet. Brister i överföringskapacitet från norr till söder kombinerad med mindre planerbar energiproduktion och utbudschocker till följd av Rysslands krig i Ukraina har lett till radikalt högre elpriser 2022 än tidigare år. Behovet av ökad lokal och regional elproduktion accentueras av de långt gångna planerna på stora industrietableringar i norra Sverige. Mot bakgrund av ovanstående tillstyrker Företagarna den inriktning för energiförsörjningen som anges i förslaget till översiktsplan.

**Naturskyddsföreningen** anser att energibesparing bör ha högsta prioritet. Kommunen bör sträva efter att byggnader uppfyller höga krav på isolering och förespråka passivhusstandard. Kommunen har bra potential att utveckla vindkraft och solenergi i kommunen. Vindkraft är det förnybara energilag som har lägst miljöpåverkan och möjligheter till vindkraft till havs och på land bör utvärderas. Solceller bör i första hand placeras på mark som redan är ianspråktagen till exempel på byggnader och på vägöverbyggnader, till exempel kan man utnyttja hela området längst väg 73. Utformningen av nybyggnader bör optimeras för solcells- och vindkraftsanläggningar. Placering av solceller på vatten bör utvärderas då ljuset är intensivare på vattenytan. Bergrummen i kommunen kan tas i anspråk för lagring av energi i olika former som vätgas, värme och i batterier.

**SRV återvinning** har deltagit i framtagningen av text om avfallshantering i Översiktsplanen och ser positivt på möjligheten att få delta i den fortsatta planprocessen.

**Arbetsgruppen vindkraft på Yxlö** yrkar att Yxlö tas bort som område som kan bli aktuellt för etablering av vindkraftspark i den nya översiktsplanen då endast ett fåtal anläggningar får plats, det är nära bebyggelse, unik skärgårdsnatur, en majoritet av boende och sommargäster på Yxlö motsätter sig vindkraft.



### Kommunens bemötande

Nynäshamns kommun arbetar med framtagandet av en ny VA-plan inklusive Vattentjänstplan. Denna blir mer heltäckande än den första VA-planen från 2014 och där en annan bedömning görs för många områden som idag har enskild VA-försörjning. Vattentjänstplanen kommer att innehålla en översyn av dagens vatten- och avloppsförsörjning och en VA-policy som belyser kommunens ambitioner för att nå en långsiktig hållbar VA-försörjning med hänsyn till miljö, möjligheter att uppnå miljökvalitetsnormer för vatten, säkerhet, hälsa och tillväxt. Vattentjänstplanen kommer också innehålla en plan för kommunalt vatten och avlopp med beskrivning av förnyelseplanering för befintligt VA-system och beskrivning av kommande investeringsbehov inklusive en VA-utbyggnadsplan. En viktig del i VA-planen är kommunens bedömning av områden som idag har enskilt vatten och avlopp och en planering för hur de ska uppnå en hållbar VA-försörjning.

De frågor och aspekter som en kommunal energiplan bör innehålla finns idag med i flera av kommunens styrdokument såsom hållbarhetsprogrammet, översiktsplanen och mål- och budget. Avsikten är att framöver samla detta till en uppdaterad energiplan. Förslaget till ny Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen, andra regionala strategier inom energiförsörjning samt nätgarnas arbete med kapacitetsberäkningar och nätplaner kan då ligga till grund för fortsatta analyser i dialog mellan kommunen, Region Stockholm och andra regionala aktörer, näringsliv och lokala aktörer.

Energiförsörjning ur både kapacitets-, beredskaps- och hållbarhetsperspektiv har kompletterats i del 2 kapitlet Teknisk försörjning, Risker-, hälsa och säkerhet, avsnittet Klimatsmart byggande samt genom strategin Infrastruktur för en växande hållbar kommun i del 1.

Utpekat utredningsområde för vindkraft på land, såsom Yxlö har utgått. De tekniska lösningarna för förnyelsebar energi utvecklas i snabb takt. Kommunen ser därför positivt på att pröva olika lösningar för att inte begränsa till specifika lösningar på vissa platser i kommunen.

### Riksintressen

**Miljöpartiet** lyfter att de orörda stränderna inom riksintresse för friluftsliv bör bevaras och att exploateringstryck inte ska försvåra allmänhetens tillgång till dem.

### Kommunens bemötande

I del 2 Blå- och grönstrukturkapitlet har nytt avsnitt om friluftsliv tillkommit. Avsnittet om riksintresse för rörligt friluftsliv har också utökats med bedömning.

Se vidare kommunens bemötande på Länsstyrelsens yttrande gällande strandskydd längre upp i samrådsredogörelsen under Riksintresse för naturvården enligt 3 kap. 6 §.

### Övrigt

**Region Stockholm** ser fram emot en djupare dialog med Nynäshamns kommun i arbetet med att ta fram en ny regional utvecklingsplan under kommande år. Region Stockholm saknar ett djupare resonemang och ställningstaganden till exploatering och byggande på jordbruksmark i samrådsförslaget.

**Miljöpartiet** anser att Nynäshamn måste ha en beredskap för en kraftig ökning av den internationella båttrafiken. Internationell sjöfart har betydande utsläpp av till exempel svavel. En diskussion bör föras om Nynäshamn kan påverka detta genom att ha höga utsläppskrav för fartyg i hamn. Det är viktigt att fartygen har möjlighet att bunkra bränslen med god miljöprestanda i stället för att de bunkrar utomlands med sämre bränslen. Med internationell sjöfart följer också en oönskad ökning av invasiva arter. Här kan kommunen liksom andra aktörer driva på statliga myndigheter och EU-kommissionen att arbeta fram hårdare bestämmelser för hantering av ballastvatten.

**Pensionärspartiet** anser att mer beskrivning behövs för hur barriäreffekter förväntas planeras och användas.

**Sorundanet** menar att texten är mycket mer genomarbetad i den nya versionen och bilderna gör det intressant och motiverande att läsa förslaget till Översiktsplan. Sorundanet framför att några avsnitt behöver uppdateras och att det finns några faktafel.

**SSU Nynäshamn** anser att det behöver finnas en plan över den kommunala beredskapen i kommunen vad gäller de kommunala bostäderna. Rusta upp de befintliga skyddsrummen och planera för nya skyddsrum för de som flyttar till nya bostäder.

**Lantbrukarnas Riksförbund** anser att det behövs skrivningar om beredskap och de tätortsnära jordbrukens betydelse vid kris eller krig. LRF är gärna i dialogpart i kommunens krishantering för att identifiera brister, diskutera åtgärder och förbereda olika typer av scenarier.

**Naturskyddsföreningen** saknas återkoppling till eventuell krishantering. Ser även behov av ytterligare överväganden kring basbehov som mat, energi och vatten och hur man kan leva i större utsträckning inom kommunens gränser för att minska sårbarhet. Naturskyddsföreningen anser att beslut att anta översiktsplanen bör innebära att det är bindande att följa den, såvida det inte finns exceptionell anledning till ändring.

**Stockholms hamnar** saknar en närmare beskrivning av hamninfrastrukturen och de utmaningar som finns att tillskapa nya bostäder i hamnens omedelbara närhet med hänsyn till fartygsbuller. Bolaget deltar gärna i fortsatt dialog om hur hamnen ska samexistera med omgivande stadsmiljö på bästa sätt.

**Privatperson** föreslår att massorna från Norvik skulle vara mycket lämpligt att göra en bullervall för väg 73 i området Älgviken /Älgviksbron samt mitt emot Solberga. Det är hög ljudnivå från väg 73 då området är flackt. Vissa dagar är det plågsamt oljud både från väg 73 och Gamla Nynäsvägen.

### **Kommunens bemötande**

Nytt kapitel Risker, hälsa och säkerhet har tillkommit i del 2 som innehåller avsnitt Farligt gods, Buller, Förorenad mark, Miljöfarliga och farliga verksamheter, Livsmedelsproduktion och beredskap inklusive jordbruksmark, Energiproduktion, riskobjekt och annan beredskap såsom skyddsrum, samt Riksintresse för totalförsvaret.

Markanvändningskartan, strategikartan, ortskartorna i del 1 samt kartan i del 2 tillhörande kapitlet Risker, hälsa och säkerhet innehåller nu jordbruksmark.

Kommunen instämmer att en god dialog med Stockholms hamnar är viktig för att lyckas med en god utveckling kring hamnarna. Dialog med LRF och regionen är också önskvärt för

att uppnå utveckling i enlighet med översiktsplanen och för att tillgodose övriga samhällsbehov.

En översiktsplan är ej ett juridiskt bindande dokument. Däremot så ska det vara vägledande vid efterföljande planering och byggande.

## Kartor

**Region Stockholm** ser ett stort behov av att Nynäshamns kommun utvecklar översiktsplanens markanvändningskarta. Markanvändningskartans uppgift är att vara till stöd i fortsatt planering. I samrådsförslaget kopplar inte markanvändningskartan tydligt till de begrepp som används i strategierna för bebyggelse- och ortsutveckling. Det är därmed svårt att läsa ut ur kartan hur kommunen ser på framtida utveckling.

**Haninge kommun** anser att en eller flera kartor som illustrerar den utveckling som beskrivs i text för respektive område, samt en begreppsförklaring för "utvecklingsområden" och "utredningsområden", bör tillföras. Kartan på sidan 47 kan förslagsvis revideras så att den renodlas till att visa föreslagen mark- och vattenanvändningen och att ingen del av kommunen lämnas utan definierad mark- och vattenanvändning. Förvaltningen ser också att planen kan kompletteras med en hänsynskarta som visar exempelvis riksintressen och andra hänsynsområden.

**Lantbrukarnas Riksförbund** anser att kartan på sid 47 borde kompletteras med ett lager för markanvändning i form av jordbruk, så att det får samma status som skyddsvärda områden respektive utveckling av tätorter och verksamheter. Jordbrukets anläggningar kan behöva karteras på samma sätt som andra viktiga tekniska anläggningar. Att man tänker till och gör karteringen är viktigt, däremot ska inte allt ska synas i kartor i ÖP. Kartan på sid 69 borde kompletteras med ett lager för markanvändning i form av jordbruk.

**Naturskyddsföreningen** påpekar att översiktsplanen har felaktigheter och brister i kartan: Kartor har brister gällande gränser och utbredningsområden. Det saknas en karta som visar omfattningen av kommunens markägarskap och även andra stora markägare, jfr markägoförhållandekartan på s. 10 i översiktsplanen som antogs av kommunfullmäktige 1991. Vem som äger mark har stor betydelse för rådigheten att vidta olika typer av åtgärder och därmed för genomförandet av översiktsplanen. Kartan över industriområden visar inte det befintliga industriområdet på Kalvö. Teckenförklaring för kartan "Grön värdekärna, regional" har två olika tecken och för snedstreckat (////) finns ingen förklaring. "Teknisk försörjning", denna karta finns inte med i dokumentet. Det saknas viktiga områden i kartorna, till exempel Fagersjön.

### Kommunens bemötande

En ny markanvändningskarta har tagits fram med tillhörande begreppsförklaring som innefattar hela kommunen geografiska mark- och vattenyta. Likaså har en strategikarta tagits fram som i bild illustrerar strategiernas huvuddrag. Ortskartor har tagits fram tillhörande Ortsbeskrivningarna där både utveckling och risker samt värden såsom riksintressen framgår samlat.

Markanvändningskartan, strategikartan, ortskartorna samt kartan i del 2 tillhörande kapitlet Risker, hälsa och säkerhet innehåller nu jordbruksmark.

Markägoförhållanden redovisas inte i översiktsplanen då det är en föränderlig parameter. Kartunderlag kring markägoförhållanden finns dock och används vid efterföljande detaljplanering och lovprövning. Kartor såsom över verksamhetsmark och skyddad natur har uppdaterats. Teknisk försörjning redovisas inte i karta utifrån säkerhetsskäl.

Efter översiktsplanens antagande kommer kartorna också finnas i en digital webbkarta där användaren själv kan tända och släcka olika kartinformation samt där bakgrundskartan kan göras mer detaljerad utan att läsbarheten påverkas.

### **Samrådet och processen**

Inga synpunkter inkom gällande detta.